॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

શ્રીગોકુલનાથજી કૃત વચનામૃત

તથા

શ્રીગોવર્દ્ધનવાસી, ચિંતન, વનયાત્રા, શ્રીપવિત્રાંકો ઘોલ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

વૈષ્ણવ હરિદાસ ઝવેરદાસ

ખાડીઆ, જેઠાભાઇની પોળ--અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ચોથી સુધારા વધારા સાથે પ્રત ૧૦૦૦.

અમદાવાદ મીં 'ગુજરાત' પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં

શા. સોમાલાલ મંગળદાસે છાપ્યું.

શ્રીકૃષ્ણાબ્દ ૫૦૩૯, શ્રીવલ્લભાબ્દ ૪૩૫.

સં. ૧૯૬૯. સન ૧૯૧૩.

ન્યોછાવર ચાર આના.

સ્વધર્મના મુખ્ય સિદ્ધાંતો.

૧. જગત્ સત્ય છે.

૨. જગત્, જીવ, અંતર્યામી, અક્ષર ઇત્યાદિનાં નિમિત્ત અને ઉપાદાન કારણ શુદ્ધ નિર્ગુણ બ્રહ્મ કૃષ્ણ પરમાત્મા જ છે.

૩ જીવે અવિદ્યાથી કલ્પેલો અહન્તામમતાત્મક સંસાર મિથ્યા છે.

૪. જીવ અણુ છે, શુદ્ધ નિર્ગુણ બ્રહ્મનો અંશ છે, વ્યાપક નથી.

૫. પરબ્રહ્મ પુરૂષોત્તમ કૃષ્ણનું ધામ અક્ષર બ્રહ્મ ગણિતાનંદ છે.

૬. સર્વોપરિ વેદાદિશાસ્ત્રે પ્રતિપાદિત પરમકાષ્ઠાપન્ન વસ્તુ શ્રીકૃષ્ણજ છે.

૭. કૃષ્ણની સેવા એજ અંશ જીવનો ધર્મ છે, એટલે વસ્તુતઃ સ્વધર્મ કૃષ્ણસેવા જ છે.

૮. સાક્ષાત શ્રીકૃષ્ણોપદિષ્ટ આત્મનિવેદન અને પ્રભુપ્રપત્તિ સિવાય અન્ય વિશ્વધર્મ હોઇ શકે જ નહિ.

શાસ્ત્રોની એક વાકયતા.

वेदाःश्रीकृष्णवाक्यानि व्याससूत्राणि चैव हि ।
समाधिभाषा व्यासस्य प्रमाणं तच्चतुष्टयं ॥ १ ॥

અર્થઃ—ચારે વેદનાં વચન તથા શ્રીગીતાજીનાં સર્વે વચન તથા વ્યાસસૂત્રનાં સર્વે વચન અને શ્રીમદ્ભાગવતની સમાધિ ભાષાનાં સર્વે વચન માનવાં કેવળ વેદનોજ અર્થ કહેલો છે.

एकं शास्त्रं देवकीपुत्र गीतम् ।
एको देवो देवकीपुत्र एव ॥
मंत्रोप्येकस्तस्य नामानि यानि ।
कर्माप्येकं तस्य देवस्य सेवा ॥ २ ॥

ગીતા આગમ એક, એક દેવ દેવકિતનય;
નામો મંત્ર વિવેક, કર્મ એક તે પ્રભુભજન.

॥ શ્રીકૃષ્ણાય નમઃ ॥

શ્રીગોકુલનાથજી કૃત વચનામૃત

તથા

શ્રીગોવર્દ્ધનવાસી, ચિંતન, વનયાત્રા, શ્રીપવિત્રાંકો ધોલ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

વૈષ્ણવ હરિદાસ ઝવેરદાસ

ખાડીઆ, જેઠાભાઇની પોળ—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ચોથી સુધારા વધારા સાથે પ્રત ૧૦૦૦.

અમદાવાદ ધી 'ગુજરાત' પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
શા. સોમાલાલ મંગળદાસે છાપ્યું.

શ્રીકૃષ્ણાબ્દ ૫૧૩૯, શ્રીવલ્લભાબ્દ ૪૩૫.

સં. ૧૯૬૯, સન ૧૯૧૩.

ન્યોછાવર ચાર આના.

[illegible] મૃત ધ્રજ પૂર્ણિમાંતમાસ મુજબ ત્રીજ ને તેરસ અને પાંચમને પૂર્ણિમાનું એકજ ફલ સમજવું. ચોદસ અને અમાસ તજવી.

કા.	મા.	પો.	મા.	ફા.	ચૈ.	વૈ.	જ્યે	અ.	શ્રા.	ભા.	આ	ફળશ્રુત.
૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	સુખ ને અર્થ પૂર્ણ થાય, કલેશ નાશ.
૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	અશુભ ભય તથા જીવનું જોખમ.
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	અર્થ પૂર્ણ થાય, કાર્ય સિદ્ધ થાય.
૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	કલેશ થાય, પણ વસ્તુ લાભ થાય.
૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	વસ્તુ લાભ, મિત્ર મળે વ્યાધિ મટે.
૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	ચિંતા થાય, વિયોગ થાય.
૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	સૌભાગ્ય લાભ પામે, મિત્ર મળે.
૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	મલી ન શકે, ઘણું ખરાબ થાય.
૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	આશા પૂર્ણ થ ય, સૌભાગ્ય મળે.
૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	સૌભાગ્ય મળે, દિવસ ઘણા લાગે.
૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	કલેશ થાય, દિવસ જાય પણ નાશ ન થાય.
૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	અર્થ સિદ્ધિ રસ્તામાં મળે, મિત્ર લાભ.

॥ श्रीहरिः ॥

॥ श्रीमथुरेशोजयति ॥

मंगलाचरण.

श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

श्रीमदाचार्यचरण कमलेभ्यो नमः ॥

चिंतासंतानहंतारो यत्पादांबुजरणेवः ।
स्वीयानांतान्निजाचार्यान्प्रणमामिमुहुर्मुहुः ॥१॥

यदनुग्रहतोजंतुः सर्वदुःखातिगोभवेत् ।
तमहं सर्वदा वंदे श्रीमद्वल्लभनंदनम् ॥२॥

यदुक्तं तातचरणैः श्रीकृष्णः शरणं मम ।
तत एवास्ति नैश्चिंत्यमैहिके पारलौकिके ॥३॥

मम चित्तस्य विश्वासः श्रीगोपीजनवल्लभे ।
यदा तदा कृतार्थोऽहं शोचनीयो न कर्हिचित् ॥४॥

इति श्रीविठ्ठलेशविरचितं मंगलाचरणं समाप्तम् ॥

नमामि हृदये शेषे लीलाक्षीराब्दिशायिनम् ।
लक्ष्मीसहस्रलीलाभिः सेव्यमानं कलानिधिम् ॥१॥

चतुर्भिश्च चतुर्भिश्च चतुर्भिश्च त्रिभिस्तथा ।
षड्भिर्विराजते योऽसौ पंचधा हृदये मम ॥२॥

श्रीगोवर्द्धननाथः पादयुगलं हैयंगवीनाप्रियं ।
नित्यं श्रीमथुराधिपं सुखकरं श्रीविट्ठलेशं मुदा ॥
श्रीमद्द्वारवतीश गोकुलपती श्रीगोकुलेंदुं विभुं ।
श्रीमन्मन्मथमोहनं नटवरं श्रीबालकृष्णं भजेत् ॥३॥

श्रीमद्वल्लभविठ्ठलौ गिरिधरं गोविंदरायाभिधं ।
श्रीमद्बालकृष्ण गोकुलपती नाथं रघूणां तथा
एवं श्रीयदुनायकं किल घनश्यामं च तद्वंशजान् ।
कालिंदीं स्वगुरून्गिरिं गुरुविभुन्स्वीय प्रभूंश्च स्मरेत् ॥४॥

श्रीविट्ठलनाथजी (गुसांईजी)ना चतुर्थ लालजी

श्रीगोकुलनाथजी महाराज.

जन्मोत्सव संवत् १६०८ मागशर सुदि ७.

[illegible] [illegible] [illegible] " श्रीसर्वोत्तमस्तोत्र प्रकाशक " अमदावाद.

॥ श्रीहरिः ॥

॥ श्रीकृष्णाय नमः श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

॥अथ श्रीगोकुलनाथजीकृत वचनामृत लिख्यते.॥

એકસમય પુષ્ટિમાર્ગીય સિદ્ધાંત શ્રીગોકુલનાથજીને શ્રીગુસાંઇજીસો પુછયો, તબ શ્રીગુસાંઇજી ચાચાહરિવંશજી તથા નાગજીભટ્ટ આદિ ભગવદીય કે અર્થ શ્રીગોકુલનાથજી પ્રતિ આપ અપને પુષ્ટિમાર્ગકો સિદ્ધાંત શ્રીમુખસોં કહે સો સુનિકે ચાચાહરિવંશજી તથા નાગજીભાઇ આદિ અંતરંગ ભગવદીય અપને મનમેં બહોત પ્રસન્ન ભયે, તાપાછેં શ્રીગોકુલનાથજી અપની બેઠકમેં પધારે; સો શ્રીગુસાંઇજી કે વચનામૃત કો અનુભવ અપને મનમેં કરત હૈં. તા સમે શ્રીગોકુલનાથજીકે સેવક કલ્યાણભટ્ટજી આયકેં શ્રીગોકુલનાથજીસોં દંડોત કિયે તબ શ્રીગોકુલ-નાથજી બોલે નાહીં. આપુતો પુષ્ટિમાર્ગીય સીદ્ધાંત કે રસમે મગ્ન હે. અનુભવ કરતહે. તબ કલ્યાણભટ્ટજી હાથ જોરિકે ઠાડે હોય રહે. તાપાછે ચાર ઘડીમેં શ્રીગોકુલનાથજી ઊંચી દ્રષ્ટિ કરિકેં કલ્યાણભટ્ટકી ઓર દેખેં. તબ ફેરિ કલ્યાણભટ્ટજી દંડવત્ કિયે તબ શ્રીગોકુલનાથજી આપ કલ્યાણભટ્ટસોં આજ્ઞા કીયે જો તુમ કબકે આયેહો. તબ કલ્યાણભટ્ટજી આપસોં વિનતી કીયે જો મહારાજ મોકોં આયેતો ચાર ઘડી ભઇ હે. તબ શ્રીગોકુલનાથજી પ્રસન્ન હોય કેં શ્રીમુખસોં આજ્ઞા કીયે, જો આજ શ્રીગુસાંઇજી અપને પુષ્ટિમાર્ગકો સિદ્ધાંત મોસોં કહે હે; સો પુષ્ટિમાર્ગકી રીતિ તો મહા કઠિન હેં સો બનત નાહિં હે તબ કલ્યાણભટ્ટજી શ્રી ગોકુલનાથજીતેં વિનતી કીયે જો મહારાજ કછુ હમારે લાયક હોયસો કૃપા કરિકેં હમસોં કહિયે. હમકોં આપકે શ્રીમુખ કે વચન સુનિવેકો મનોરથહે. ઓર પુષ્ટિમાર્ગકી રીતિતો બનની કઠિનહે, ઓર હમકોં તો સુનિવેકોહુ અતિ દુર્લભહે. યહ વચન સુનિકે શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણ-ભટ્ટકે ઉપર બહોત પ્રસન્ન ભયે, ઓર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટપ્રતિ આજ્ઞા કીયે, જો યહ વાર્તા ઓરકે આગે કહિવેકી નહી હે. તુમ ભગવદ ભક્તહો ઓર પુષ્ટિમાર્ગકી રીતિ સુનિવેમેં અત્યંત પ્રીતિહેં, તાતેં

તુમસોં કહત હેં સો મન લગાયકેં સુનિયો તથા હૃદયમેં ધારણ કરિયો. અબ શ્રીગોકુલનાથજી ભગવદીયકે લક્ષણ તથા પુષ્ટિમાર્ગીય સિદ્ધાંત કલ્યાણભટ્ટ પ્રતિ કહતહેં. સો પ્રથમ તો અન્યાશ્રય ન કરનો. અન્યાશ્રય મહા બાધકહેં. ઓર આશ્રયતો શ્રીનાથજીકોહી કરનો. સો આશ્રયસિદ્ધ ભયેતેં સબ કાર્ય હોતહેં, ઓર યહ લોક પરલોક સબ ઠિકાનેં સુખ પાવતહે સો યહ જાનિકેં આશ્રયતો એક શ્રીજીકોહી કરનો. સો આશ્રય કો હેત યહહે જો અપને પ્રભુ વિના ઓર કાહુકોં ન માને, ઓર દુસરે સો ભૂલકે મનોરથ ન કરે, ઓર અન્ય અવતારકી અપેક્ષા ન રાખેં,જીવ તથા દેહ કાહુકી અપેક્ષા ન રાખે. તાતેં યહ વાતતો બહુત કઠિનહેં. સો કાહેતેં જો યહ સંસાર તો વૃક્ષ રૂપ હેં. ઓર યા સંસારરૂપી વૃક્ષમેં દોય ફળ હેં, સો દોય ફળ કોન કોનસે, એક તો સુખ, એક દુઃખ. સો દોય ફળ યામે લાગત હેં. ઓર સંસાર રૂપી વૃક્ષકી શાખા તો અનેક હે. તિનકી શાખા સો મનકે તરંગ હે, ઓર વૃક્ષ હે તાકો મૂલ જડ હે સો બુદ્ધિહે, ઓર સમય પાયકે યા વૃક્ષકો મોહ રૂપી વયાર લાગતહે સો વા વયારસો વાકે ડાર શાખા અપની રક્ષા ચાહતહેં, ઓર ફળહેં સો અપને ગિરનસો ડરપતહે, સો યા મોહરૂપી વિચારકે ડરતેં ડાર શાખાફ્લ ફુલ ટુટનતે ડરતહે, ઓર અપને મુખ્ય તો વૃક્ષકી જડહે સો દ્રઢ હે તાતે વૃક્ષકો ડર નાહીંહે, સો ડાર શાખા ફળપત્ર અપનેમૂલકો દ્રઢ જાનત નાહીહેં, તાતે અત્યંત ભય કરિકેં દુખિત હોતહે; તૈસેંઈ યહ જીવહે સો સંસારરૂપી વૃક્ષકો મોહરૂપી વયારકો ડરહે. તાકો દુઃખ દૂર કરવેકો અપને મૂલકો વિચારનોં, જો અપને મૂલ તો શ્રીભગવાન હે તિનકો જાનત નહીં, તાતે અપને મૂલકો ભુલી ગયો હે; ઓર અવિદ્યા કરિકેં એસો વિચાર રહત નાહીં, જો હમારો મૂલ ભગવાન સોં સર્વોપર દ્રઢ હે. હમકો યા મોહરૂપી વયારકી ચિંતા નાહીંહે, ઇતિની બુદ્ધિ દુષ્ટ સ્વભાવ કરિકે, જીવકો રહત નાહીં હે; કયોંકિ મોહરૂપી વયારકે ડરતેં ડરપતહેં, ઓર યા સંસારમે અનેક પ્રકારકે દુઃખ સુખ પાવતહેં; તૈસેઇ યા મનુષ્યકો સંસારરૂપી અહંતામમતાત્મક વૃક્ષરૂપીહે, ઓર ડાર યાકો કુટુંબ હે, ઓર શાખા યાકી સ્ત્રી પુત્ર પરિવારહેં, પત્ર મનકે તથા દેહ સંબંધી અનેક મનોરથકે તરંગહેં, ઓર ફલતો દોય સુખ દુઃખહેં; ઓર મૂલ યાકે ભગવાનહેં, એસે અવિદ્યા કરિકે મોહ રૂપી વયાર લાગેહે, તબ યહ અપને મનમેં અત્યંત ભયભીત હોતહે, ઓર અપને મનમે કહેહે જો યા વયારને ગિરૂંગો, યહ સંસારકે ભય કરિકે અપને મૂલ ભગવાન

કો ભૂલ ગયોહે, ઓર અપને કુટુંબરૂપી ડારશાખા સોં લપટાતહેં ઓર ઉનસોં મિલિકે અનેક પ્રકારકે દુઃખસુખકો અનુભવ કરતહે. યહ વૃક્ષરૂપી મનુષ્યકો માયારૂપી અવિદ્યા લાગીહે, તાતેં મોહકે વશ હોયકે ડરપતહે, જો મેરે કુટુંબસ્ત્રીપુત્રાદિકનકો દુઃખ હોયગો, યહ ચિંતા યાકો મોહ રૂપી વયાર લાગેતે હોતહે. તાતેં અપને મૂલ ભગવાનહે સો દ્રઢ હે સો મોકો લૌકિક અલૌકિકકી ચિંતા નાહીં હે સો ભૂલી જાતહે. તબ લૌકિક કુટુંબ મિલકે યાકોં અન્યાશ્રય કરાવતહે. સો યા પ્રકાર કરતહેં ઓર લૌકિકમેં કોઇ તો કહત હેં જો તુમ દેવતાકોં મનાવો, તુમકો સુખ હોયગો, તુમારો ભલો હોયગો, ઓર કોઇ કહતહેં જો તુમારો મિત્ર ભલો હોય તો મિલોગે. તબ તુમારો કષ્ટ દુર હોયગો, ઓર કોઇ કહતહેં જો દેવીકી માનતા કરેતેં ભલો હોયગો. યહ દુર્બુદ્ધિ જીવ એસેં કરત હે, તબ યહ જીવ અન્યાશ્રય કરતહે, સો જ્યોં જ્યોં કરતહેં, ત્યોં ત્યોં શ્રીઠાકુરજી સોં દૂરિ પરતહેં, સો અન્યાશ્રય કરીકેં ભગવાન તે બહિર્મુખ હોતહેં. ઓર મોહરૂપી વયાર કેસી હે જો જીવકો ભ્રમ ઉપજાવત હે. ઓર દ્રઢ અનન્ય ભક્ત હે સો તો અન્યાશ્રય સર્વથા નહીં કરતહેં, ઓર જબ કછુ લૌકિક સુખદુઃખ જીવકો હોતહેં તબ યહ દ્રઢતા રાખતહે જો શ્રીજી કરેંગે સો હોયગો, મેં તો દાસહો, સુખદુઃખ તો દેહકે પ્રારબ્ધ સોં હોતહેં સો દેહ ભોગતેં છુટેગો એસી દ્રઢતા રાખની. ઓર એસી દ્રઢતઃ રાખતહેં તિનકો દુઃખ તત્કાલ નિવૃત હોતહે. પ્રથમ તો ભગવદિયકોં દુઃખ હોત નાહિં, ઓર હોતહે સો પાછિલે પ્રારબ્ધ સો હોતહે, સો યે ભગવદીય માનત નાહીં, યા પ્રકાર દ્રઢ આશ્રય શ્રીઠાકુરજીકો કરે તાકોં ભગવદીય કહિયે. ઓર જો વૈષ્ણવ હોય કે અન્યાશ્રય કરતહે, ઓર અસમર્પિત વસ્તુ ખાતહેં; તાસોં શ્રીઆચાર્યજી મહાપ્રભુજી બહુત દૂર રહતહે યહ નિશ્ચય જાનનો. સો યહ સમજીકેં વૈષ્ણવકો યહ યોગ્યહે જો અન્યાશ્રય ન કરનો. અસમર્પિત ન ખાનો. તાતેં અપનેં મનમેં દ્રઢ આશ્રય એક શ્રીજીકોહી કરનો. તબ વૈષ્ણવ યા લોક પરલોકમેં સુખ પાવેં, યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણ ભટ્ટ પ્રતિ કહેહેં.

૧ ઇતિ શ્રીગોકુલનાથજીકૃત પ્રથમ વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ દુસરો વચનામૃત શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણ ભટ્ટ પ્રતિ કહતહેં જો વૈષ્ણવકોં પ્રાણીમાત્ર ઉપર દયા રાખની જો કુંજરતે ચેંટી પર્યંત

સબમેં એકહી જીવ જાનનોં. છોટે બડે સબ જીવ પ્રભુકેહેં. અંતર્જામી સબમેં એકહીહે, ઓર પ્રતિબિંબ ન્યારે ન્યારે દિસતહે. યહ જાનકે ભગવદીયકું હિંસાતે અત્યંત ડરપત રહનો. આપનતેં સીત ઉષ્ણ સબમેં વિચારત રહનોં, ઓર કાહુકો હૃદય કલ્પાવનો નહીં, વચન, મન, દેહતેં સબકો ભલો કરનોં, આપકો વચન મન દેહતેં ન્યારો રહે. સુખદુઃખતેં દૂરિ રહે. તાતેં વૈષ્ણવ હોય કેં પ્રાણીમાત્ર ઉપર દયા રાખે યહ શ્રીગોકુલનાથજી વૈષ્ણવકોં આજ્ઞા કીયેહે.

૨ ઇતિ શ્રી દુસરો પ્રસંગ સંપૂર્ણ.

અબ તીસરો વચનામૃત શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણ ભટ્ટસોં કહતહે, જો વૈષ્ણવકોં સદા પ્રસન્ન રહનોં, ઓર દુઃખસુખ દોઉનકો એક બરાબર કરિકે જાનનો. સુખતેં હર્ષ હોય. ઓર દુઃખતેં કલેશ હોય સો ન કરનોં. ઓર વૈષ્ણવતેં દીન હોય પ્રીતિ રાખેં. ઓર અહર્નિશ શ્રીજીકો ધ્યાન રાખેં. દ્રવ્યાદિકકું સુમાર્ગમેં, ગુરૂસેવા, વૈષ્ણવ સેવામેં ઉઠાવેં ઓર અપનેં શરીરભોગાર્થ ન ઉઠાવેં. ઓર લૌકિક વૈદિક આવશ્યક હોય તો સંકોચ સહિત પ્રભુકોં દિખાય આજ્ઞા લે ઉઠાવે. ઓર વૈષ્ણવ પાસ માન છોડિ કેં જાય, ઓર નિશંક હોયકેં ભગવદ્સ્મરણ કરેં. જહાં ભગવદ્ વાર્તામેં સંકોચ હોય, તહાં ભગવદ્ધર્મ ન બઢે, ઓર સંદેહ રહે. તાતે સંદેહ નિવૃતિ હોય તહાં પ્રીતિ બઢે, ઓર જ્ઞાન હોય. ઓર અપની દેહ અનિત્ય કરિ જાને, તવ મદ ન હોય, ઓર કાહુકો બુરો ન હોય, દુઃખમેં ધીરજ ધરેં, તાકો ઉત્તમ વૈષ્ણવ જાને. યહ તીસરો લક્ષણ હે.

૩ ઇતિ શ્રી તીસરો વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી વૈષ્ણવનકો ચોથો લક્ષણ કહતહે, જો ભગવદિયકોં ક્રોધ ન કરનો, તાકો કારણ યહહે જો ક્રોધહે સો ચાંડાલકો સ્વરૂપ હે, સો જહાં ક્રોધ હોય તહાં ભગવદ્ધર્મ તથા ભગવાન ન રહે. ક્રોધ હોત હે તબ ભગવદભાવ જાત રહે, ઓર ક્રોધહે સો અગ્નિરૂપહે, ભગવદ્ધર્મકો નાશ કરતહે. જાકોં ક્રોધ બહુત હોય, સો ક્રોધાવેશસે અશુદ્ધ રહે. જેસેં ચાંડાલકે સ્પર્શતે સચૈલ સ્નાન કરનોં પડે, એસો દુરાચારીહે. સો ક્રોધ તે જીવકો સચૈલ સ્નાન કરનોં પડે, નહિતો હાથ

પાંવતો ધોવે તથા સોલ્હે કુરલા (કોગળા) કરે, ચરણામૃત લેંય મનમેં શાંત હોય તબ ક્રોધાવેશતેં છૂટે. તાતેં ભગવદ્ધર્મ ભગવદ્સ્મરણ પવિત્ર હોય કેં કરે. ઓર ક્રોધાવેશમેં દેહ છૂટે તો નર્કમેં પડે તથા અધોગતિ હોય, કયોં જો.

तामसानां अधोगतिः

ઓર વિના કારણ, ભગવદ્સેવા સંબંધ વિના ક્રોધ કરે તો શ્વાન યોનિ પાવે. ઓર લોભતેં કાહુકો દ્રવ્ય ચુરાવે ઓર પુછેતેં ક્રોધકરતહે સો સર્પ યોનિકું પાવતહેં, ઓર કોઈ વૈષ્ણવકાં ઈર્ષા કરકે ભગવદસેવા, ભગવદ્ધર્મ, કીર્તન આદિમેં પ્રતિબંધ કરિકેં છુડાવેં, સો વહ કુંભીપાક નરકકો કીડા સાઠ હજાર વર્ષ તાંઈ હોયહે, પાછેં સુકર, કુકર, સર્પ ઈત્યાદિક યોનિકું પાવેંહે. તાતે ભગવદધર્મ સંબંધી વાર્તા સાધારણહૂ હોય તાસો વિઘ્ન ન કરનોં. ઓર જો ક્રોધ ઈર્ષા કરીકેં કાહુકે ઘરમે અગ્નિ લગાવતહેં સો તીનો પાપ કરી કે નર્કમેં પડતહેં, ઓર ઈર્ષા તથા ક્રોધતેં કાહુકો વિષ દેતહેં અથવા જલમેં ડુબાવત હેં તથા શસ્ત્ર લે આપઘાત કરતહેં, સો નર્ક ભોગકે સર્પ યોનિકું પાવતહેં. તિનસો દશગુણો પ્રાયશ્ચિત કરતહેં તવ શુદ્ધ હોતહેં, ક્રોધ સબરે ધર્મનમેં બાધક હે. મહા દુર્બુદ્ધિ હોય કે અજ્ઞાનતેં કરતહે. તાતે મન લગાયકેં ક્રોધકો નિવારન કરનો. સો ભગવદ ઈચ્છારૂપી ખડગ તે દૂરિ કરે. ઓર ક્રોધ કરિકેં ગુરૂકી નિંદા કરે તથા કઠિન વચન બોલે સો મુસક હોય, પાછે સર્પ યોનિકુ પાવે હે, તો પાછેં પ્રેતયોનિ પાવતહેં. ઓર ભગવદ્ અર્થ વિના માતા પિતા સોં ક્રોધ કરતહેં સો દરિદ્રી હોત હે, ઓર વૈષ્ણવસોં ક્રોધ કરતહેં તિનકો સબરો સુકૃત ધર્મકો નાશ હોતહે. યા પ્રકાર શ્રીગોકુળનાથજી આપ કલ્યાણભટ્ટસોં આજ્ઞા કિયેહેં, સો ક્રોધકો મહા દોષહે સો કહે તેં પાર ન આવેં સો યાસો સાવધાન રહેં.

૪ ઈતિ શ્રીચતુર્થ વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ વૈષ્ણવનકો પાંચમો લક્ષણ શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટપ્રતિ કહતહેં, જો વૈષ્ણવ હોયકેં એક શ્રીભગવાનકોહી આશ્રય જાનેં, ઓર ભગવદ્સેવા વિષેં એકાગ્ર ચિત્ત રાખેં, પરમ ફલરૂપ જાનેં, ઓર લૌકિક વૈદિકમેં મનકી ચંચલતા ન રાખેં ઓર શ્રીજીકો સ્વરૂપ શ્રીભાગવતમેં તથા પુષ્ટિમાર્ગીય ગ્રંથનમેં કહ્યોહે, સો તિનકો દર્શન કરિ ધ્યાન કર-

રાખે. જેસે ભગવદ્‌નામ સ્મરણ કરે, તેસેહી અપને ગુરૂકો નામકે હૃદયમેં સ્મરણ જપ કરેં; ભગવદ કટાક્ષ, અંગવસ્ત્ર, આભરણમેં અપનોં મન લગાયકેં ચિંતવન કરેં, તથા અનેક લીલા હેં તિનકો ચિંતવન કરેં. ઔર ભગવદ્‌નામ વિના જો ક્ષણ જાય તો હૃદયમેં ઉસાસ લેં કેં તાપ કરેં, ઔર અસ્પર્શમેં સ્નાન કરી ચરણામૃત તથા શ્રીજમુનાજીકી રજ મુખમેં મેલે, દોઉ નેત્રનસોં લગાય માથે ધરે, હૃદયસોં લગાવે, તબ અલૌકિક દૃષ્ટિ હોય, તબ ભગવદ્‌ધર્મ માથેં બિરાજે તબ હૃદય શુદ્ધ હોય, ઔર ભગવદ મંદિરમેં જાય તો છોટી મ્હોટી સેવા અપનો ભાગ્ય માનિકેં કરેં, પાત્ર માંજેં, મંગલભોગ ધરિ;સજ્યા ફેરિકેં સમારેં, મંગલ આરતી કરી તિથિ વાર ઉત્સવ દેખિ અભ્યંગ કરાવેં. ઔર શૃંગાર જેસો સ્વરૂપ પુષ્ટિમાર્ગ અનુસાર તિથિ ઋતુકે અનુસાર, કરેં. ઔર સેવા શૃંગાર વિષે ચિંતકો ઉદ્વેગ સંકલ્પ વિકલ્પ ન કરેં. ઔર અપને મનમેં અપરાધકો ભય રાખેં. અપનો ભાગ્ય શ્રીમહાપ્રભુજીકી કૃપા તેં જાનિકે કરે. મંગલા, રાજભોગ, ઉત્થાપન, સેન કરાય સાંકર, તારો, વસ્તુ સામગ્રીકી ચોકસી રાખે. પાછે રાત્રિમાં વૈષ્ણવનસોં મિલિકેં ભગવદ્‌વાર્તા કીર્તન અવશ્ય કરનોં. ઔર કોઇ વૈષ્ણવ ન મિલે તો એતન્માર્ગીય ગ્રંથનકી ટીકા દેખે. એતન્માર્ગીયન વૈષ્ણવનમેં જાયકે વાર્તા કરે, સુને. જેસે સેવામેં આલસ્ય ન કરેં તેસે વૈષ્ણવ મિલાપમેં આળસ ન કરે. દોઉ હોય તબ ભક્તિ બઢે. ભગવદ્ સેવા ન બને તો વૈષ્ણવ સંગ ન છોડે, તો દૈન્ય હોય. યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી વૈષ્ણવનસોં આજ્ઞા કિયે.

૫ ઈતિ શ્રીગોકુલનાથજીકે પંચમ વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી છઠ્ઠો લક્ષણ કહતહેં, જો વૈષ્ણવ સેવા, ભગવદ્‌સ્મરણ, ભગવદધર્મ ઇનિમેં પાખંડ ન કરે. ઔર કાહુકે દિખાયવેકે અર્થ, પુજા અર્થ, પ્રતિષ્ટા અર્થ, ઉદ્ધારાર્થ ન કરેં. અપનો સહજ ધર્મ જાનેં, જેસે બ્રાહ્મણ ગાયત્રી જપે. લાભ સંતોષસું સેવા કરે. “ एक कालो द्विकालो वा. ” ઔર વિવેક વિના પુજા સેવા કરે તો નર્કમેં પડે, ઔર પાષંડીકી પૂજા સેવા પ્રભુ અંગીકાર ન કરેં. યા પ્રકાર સોં શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણ ભટ્ટ પ્રતિ કહેં હેં.

૬ ઈતિ શ્રીછઠ્ઠો વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટ પ્રતિ વૈષ્ણવનસોં સપ્તમો વચનામૃત કહતહેં, જો વૈષ્ણવ હોંય કેં કાહુકો અપરાધ ન દેખેં અથવા સુનેં નહીં. જદપિ કાનનસોં સુને ઓર આંખિનસોં દેખેં પરંતુ મનમેં રંચકહું ન લાવે. યહ જાને જો મેં માયાવાદરૂપી અવિદ્યામેં પર્યોહું. સો મોકોં દોષ દીસતહેં, ઇનમેં રંચકહુ નહીં, ઉત્તમોત્તમ દેખે. મધ્યમ દેખકે કહેં. દુષ્ટ જુઠી સાચી લગાય ઇર્ષા કરે, કોઈસોં ખોટો કામ કરે, અપરાધ કરે તો વાકોં ભૂલી જાય. વાકોં પ્રસન્ન કરીકે સંકોચ છુડાવનો, ભલો કાર્ય હોય સો ગુણકોં પ્રકાશ કરેં. યા પ્રકાર ચલે તો પ્રભુ કૃપા કરિકેં અપની ભક્તિકોદાન કરેં. સો યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી પુષ્ટિમાર્ગીય સિદ્ધાંત કહેહેં.

૭ ઈતિ શ્રીસપ્તમ વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટ પ્રતિ આઠમોં લક્ષણ કહતહેં, જો વૈષ્ણવ હોય સો સાંચો હોય, ઓર લૌકિક અલૌકિકમેં કપટ ન રાખેં. ઓર ભગવદીયસોં મિથ્યા ન બોલે, ઉનકી ટહલ સેવા કરેં, ઉનસોં ભગવદ્ ચર્ચા કરેં ઉનકે હૃદયકો ભાવ તથા પુષ્ટિમાર્ગકો સિદ્ધાંત અપનેં હૃદેમેં ધારણ કરેં; ઓર વારંવાર અપનેં મનમેં વિચારેં. ભગવદ્ વાર્તાકો હેત સમજે, ભગવદીય સો દીન વ્હે રહનોં, ઓર ભગવદીયકે આગેં અપની બડાઇ ન કરની ઓર ઉનકી આજ્ઞા ઉલંઘન ન કરની. ઉનસોં સ્નેહ બહુત રાખનો. શ્રીઠાકુરજીકી લીલા વાર્તાકો પ્રકાશ ન જાનત હોય તો દીન હોય કે ભગવદીયસોં પુછનો, અપની યોગ્યતા ન જતાવની. ઉન ભગવદીયનકે આગેં ભગવદ્વાર્તા ગોષ્ટિ કરની. યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટ પ્રતિ આજ્ઞા કીયે હે.

૮ ઈતિ શ્રીઅષ્ટમ વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી ઓરહુ આજ્ઞા કરતહેં, જો કોઉ નિંદા દુર્વચન કહેં તાકો ઉત્તર ન દેનોં, સબ સહનોં, અપનેંમેં દોષ જાની ઉનસોં ક્રોધ ન કરનોં. અપને મનમે ખેદ ન કરનો. ઓર ઉનસોં બહુત વિરોધ હોય તો નેક દૂરિ રહેનો. ઉનકિ કૃત્ય દેખીકેં દોષ બુદ્ધિ રંચકહુ ન કરનોં, ઉનસોં જયશ્રીકૃષ્ણકો વ્યોહાર રાખનોં. ઉનકો ઉપગાર અપને બની આવે સો કરનો. ઉનકી નિંદા ન કરની. યા પ્રકાર વૈષ્ણવનકે અપરાધ તે ડરપત રહનો. એસેં ડરપત રહેં તાકો સર્વ કાર્ય સિદ્ધ હોય.

પ્રભુ કૃપા કરિ કે હૃદેમેં પધારેં. નિંદા સહની, યહ વૈષ્ણવનકો સર્વોપર પરમ ધર્મહે. યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટ પ્રતિ આજ્ઞા કીયેહે.

૯ ઇતિ શ્રીનવમ વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી વૈષ્ણવનકોં દસમો લક્ષણ કહતહેં, જો શ્રી-ઠાકુરજીકી સેવા કાહુકે ભરોસેં ન રાખે. અપને સેવ્ય સ્વરૂપકી સેવા આપુહી કરની. ઓર ઉત્સવાદિ સમય અનુસાર અપનેં વિત્ત સમાન વસ્ત્ર આભુષણ ભાંતિભાંતિકે મનોરથ કરિ સામગ્રી કરની. શ્રીઠાકુરજીકે યહાં નિત્ય નૌતમ ઉત્સવ જાની પ્રસન્ન રહનોં. અમંગલ ઉદાસીન કબહુ ન રહનોં, ઓર સામગ્રી જો ઉત્સવમેં અપને ઘરકી કહીહે, સો રીતિ પ્રમાણ યથાશક્તિ કરનોં, ઓર જો દ્રવ્ય હોય તો શ્રીકૃષ્ણકે અર્થ લગાવનો, કૃપણતા નાહીં કરનો ઓર ભગવદ્ સેવા કરિકેં શ્રીઠાકુરજી તેં કછું માગનો નાહીં. યા રીતિ સોં નિષ્કામ હોય શ્રીઠાકુરજીકી સેવા કરની. ઓર જો વૃદ્ધિ હોય, રોગાદિ પ્રતિબંધ આય પડે તો, અપુને સુજાતિ વૈષ્ણવપેં સેવા કરાવની; ઓર સુજાતિ વૈષ્ણવ ન હોય તો મર્યાદી વૈષ્ણવપેં કછુ દ્રવ્ય દેકે સેવા કરાવની. ઓર જો મર્યાદી વૈષ્ણવ ન હોય તો સમર્પનીપેં સેવા કરાવની, ઓર સમર્પની વૈષ્ણવ ગામમેં ન હોય, તો નામધારી વૈષ્ણવસોં પટ વસ્ત્ર થેલી હાથમે પહેરાયકે, શ્રી-ઠાકુરજીકી સેવા કરાવની, સાક્ષાત્ શ્રીઠાકુરજીકો સ્પર્શ ન કરાવનોં,ઓર વાકે હાથકી સખડી અનસખડી શ્રીઠાકુરજી આરોગે, પરંતુ આપુનકો બડો પ્રતિબંધ આય પડે તો લેનોં; ઓર પ્રતિબંધ છુટે તબ એક વ્રત કરે તથા ભેટ કાઢે,તબ શ્રીઠાકુરજીકો સ્પર્શ કરનોં.ઓર અન્યમાર્ગીયપેં શ્રીઠાકુરજીકી સેવા ન કરાવે.નામધારી ન મિલે તો આપુઇ પટ વસ્ત્રસોં ધરે. શ્રીઠાકુરજી પોઢેહીં આરોગેં; પરંતુ ઓરસોં સર્વથા નાહીં કરાવનો. જો શરીર સર્વથા ન ચલે, તો શ્રીઠાકુરજીકો ગાંમકે વૈષ્ણવ તથા ઓર ગામકો વૈષ્ણવ હોય તિનકે ઘર પધરાવનો.ઓર મન કરિકેં તાપ કરે જો ભગવદ્સેવા ન ભઇ, તાતેં મન લગાયકેં માનસી સેવા કરની, યા પ્રકાર સોં પહિલેં સેવા કરી હોય તાહી પ્રકારસોં સેવા કરની, ઓર માનસી સેવાકો પ્રકાર યહહૈ જો અપને મનમેં શ્રીઠાકુરજીકો ધ્યાન કરિકેં શ્રી ઠાકુરજી, શ્રીઆચાર્યજી, શ્રીગુસાંઇજીકે બાલક જીનસોં સમર્પણ કિયો હોય, શ્રીજી તથા સાતોં સ્વરૂપ અપને ગુરૂકે સેવ્યસ્વરૂપ હોય તિનકો નેમ

પુર્વક અંતઃકરણસોં દંડવત્ કરનોં; પાછેં મનહી કરિકેં મંગલ ભોગ ધરિ મંગલા આરતિ કરેં, પાછેં અભ્યંગ સ્નાન, અંગવસ્ત્ર, આભુષણ ઋતુકે અનુસાર કરાવે. યા પ્રકાર રાજભોગ, ઉત્થાપન, સેન પર્યંતકી ભાવના કરની, પરંતુ મનમેં સંતોષ ન રાખેં, યહ જાને જો મોસોં સાક્ષાત હસ્તસોં સેવા કબ કરાવેગેં, સો ભગવદ્ સેવામેં એકાદશ ઇંદ્રિયનકો વિનિયોગ હોત હૈ, યહ તાપ કરે. યા પ્રકારસોં રહે સો ઉત્તમ વૈષ્ણવહે, યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટ પ્રતિ કહે હે.

૧૦ ઇતિ શ્રીદશમ વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી ગ્યારમોં લક્ષણ કહતહેં, જો વૈષ્ણવ હોય સો પ્રાણીમાત્ર ઉપર દયા કરે, ઓર વૈષ્ણવ અપને ઘેર આવે તો પ્રસન્ન હોય રહે, ઓર કહે જો વૈષ્ણવદ્વારા પ્રભુ પધારેહે, યહ જાનિ તેલ લગાય, તાતે પાનીસોં ન્હવાય, સુંદર ઋતુ અનુસાર વસ્ત્ર પહિરાય નાનાપ્રકારકે મહાપ્રસાદ લિવાવે, જો સામર્થ્ય હોય તો સમયકે લાયક સન્માન કરિ પ્રસંન કરનોં, ઓર કાહુકો ઋણ કાઢિકે ન કરનો. ઋણ, હત્યા બરાબરહેં, કાહુકો દુઃખ દે કાર્ય ન કરનો. યહ ભાવસોં વૈષ્ણવકો રહનોં. ઓર અન્ય માર્ગકે શ્રીઠાકુરજીકી સેવા ન કરની, ઓર વિના મર્યાદીકે ઠાકુર અપને ઠાકુરજી પાસ ન બેઠાવનેં, ઓર અપને શ્રીઠાકુરજીકી સામગ્રી વિના મર્યાદીકો ન દેનોં, પ્રસાદી હોય સો વિના મર્યાદીકે શ્રીઠાકુરજી આગે ભોગ ધરનોં, સો પ્રસાદ મર્યાદી ન લેય. લીલાકો ભાવ અન્યમાર્ગી તથા પાત્ર વિના ન કહેનો. પુષ્ટિમાર્ગમેં અનન્ય હોય તાસોં મિલીકે નિવેદનકો તથા લીલાકો ભાવ સ્મરણ કરનોં, ઓર અપને ગુરૂને મંત્ર દિયો હોય, અષ્ટાક્ષર, પંચાક્ષર, તિનકો પ્રકાશ જહાં તહાં પાત્ર વિના ન કરનો, અપનેં શ્રીઠાકુરજીકી સેવા જહાં તાંઇ બને તહાં તાંઇ ઓરકે ઘર ન પધરાવની, અપનેં ઘર સેવાકો સૌકર્ય સામર્થ્ય ન હોય તો ઓરકે ઘર દોય ઘડી કરેં, પરંતુ રંચકહુ નેમ પૂર્વક કરી ચાહિયે, તેસેઇ ભગવદીયકોં સંગ નેમ પૂર્વક કરનોં. યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટપ્રતિ પુષ્ટિમાર્ગીય સિદ્ધાંત કહેહેં.

૧૧ ઇતિ શ્રીએકાદશમો વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી દ્વાદશમોં વચનામૃત્ત કહતહેંઃ—જો વૈષ્ણવ અપનેં સેવ્ય સ્વરૂપકોં સાક્ષાત પુરૂષોત્તમ જાનિકેં સેવા કરેં, ઓર અન્ય માર્ગીયકે ઠાકુરકો અપને શ્રીઠાકુરજીકે બરાબર ન જાનેં, ઓર હસ્તાક્ષર, વસ્ત્રસેવા, ચિત્રસેવામેં અન્યભાવ ન જાનેં, સાક્ષાત જાનિ અપરાધકો ભય રાખેં, ગૃહસ્થધર્મ સેવા અર્થ જાનેં, અપનેં સુખ અર્થ ન જાનેં, ઓર અપનિ દેહ અનિત્ય જાનેં, શ્રીઠાકુરજીકી દેહ નિત્ય જાને, શ્રીઠાકુરજીકી દેહ તથા ભગવદીયકી દેહ અનિત્ય કરિં જાનેં નહીં. લૌકિક સુખ તુચ્છ જાનેં, ભગવદ્‌સેવામેં પ્રીતિ રાખેં, તિનસોં પ્રીતિ વિશેષ રાખેં, ઇતની લૌકિક વૈદિક વસ્તુમેં ન રાખેં, પરાઇ વસ્તુ પરાઇ સત્તા હોય તામેં લોભ ન રાખે, કછૂ પ્રાપ્ત ભયે તેં સુખ ન માનેં, કછૂ હાનિ ભયે તેં દુઃખ ન માનેં. ગૃહસ્થધર્મકે શાસ્ત્ર કાહૂ સો સુનિકેં લૌકિકમેં લીન હોય ન જાનોં, પુષ્ટિમાર્ગીય સંબંધી શાસ્ત્રકે વચનતેં ઓર સબ શાસ્ત્ર પુષ્ટિમાર્ગતે અંતરાય કરવે વારોહે, યહ નિશ્ચય જાનનો. ઓર ભગવદ્‌કાર્ય, ગુરૂકાર્ય, વૈષ્ણવકાર્યમે મન રાખેં. જેસેં જલતેં કમલ ન્યારો હે તેસેં લૌકિક વૈદિકતેં ન્યારો રહે, ઓર શ્રીભાગવત તથા શ્રીઆચાર્યજીકે ગ્રંથનકો ભગવદ્‌સ્વરૂપ જાનેં, ઓર શ્રીસર્વોત્તમજીકો પાઠ તથા જપ મન લગાયકે કરનોં, યહ પુષ્ટિમાર્ગીય વૈષ્ણવકી ગાયત્રીહે, તાતે સગરે પ્રતિબંધ દૂર કરિ પુષ્ટિમાર્ગકો ફલ પાવે, ઓર યમુનાષ્ટક આદિ પાઠ નિત્ય કરનો, ઓર શ્રીસર્વોત્તમજીકો પાઠ જપ નેમપૂર્વક કરનોં. ગદ્ય કે શ્લોકકો ભાવ વિચારનોં ઓર સદા પવિત્ર રહનોં. કુટિલ મનુષ્યમેં છુહુવેકી ગ્લાનિ રાખેં, વૈષ્ણવકે વસ્ત્રમેં બહુત ગ્લાનિ ન રાખેં. અલૌકિક દેહસોં લગ્યો રહે ઓર કાહૂકે દિખાયવેકેં લિયેં બડી અપરસ ન રાખેં. ઓર જહાં તહાં વિચારેં વિના ખાનપાન ન કરનોં, યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કહે હેં.

૧૨ ઈતિ શ્રીદ્વાદશ વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી તેરમોં લક્ષણ કહતહેંઃ—જો ભગવદીય વૈષ્ણવકો કાહુસોં વિરોધ ન રાખનોં, ઓર જહાં ક્રોધકી વાર્તા હોય તાંહાં ઠાડો ન રહનોં, ઓર સબનસોં હિત રાખનોં. સો સર્વાત્મભાવ રાખનો. ઉનકી વાત જુઠી હોયસો અપને કહેતેં ખેદ પાવે સો ન કરનો. ઓર સાચી કહે તે ખેદ પાવે સો ન કરનોં. યાહી પ્રકાર વિવેક વિચારપૂર્વક ચલનોં, તાકો ભગવદીય કહિયે. ઓર વૈષ્ણુકી નિંદા કરે તો નરકમેં

પડે. તહાં વિચારહે જો વૈષ્ણવ કુમાર્ગ ચલે તો સમુઝાવનોં, મનમેં દ્વેષ કરિ નિંદા ન કરે. અથવા માર્ગકી રીતિસોં વિપરીત ચલેં તાકોં વૈષ્ણવ ન જાનનો. ઓર અપને માર્ગકો વૈષ્ણવ હોય ઓર ઠોરકી વાત શ્રીઠાકુરજીકો સિદ્ધાંત કરે તાકો સંગ સર્વથા ન કરનો. જદપિ બડો પંડિત હોય ઓર સમુઝવાર હોય તોઉ વાકો સંગ બડો દુઃખદાઇહે, ઓર થોરો સમુઝે પરંતુ પુષ્ટિમાર્ગમેં તત્પર હોય તાકો સંગ હિતકારીહે, વૈષ્ણવકી નિંદા તેં કોટિ કોટિ અપરાધતેં દુષ્ટ હોય. ઓર વૈષ્ણવ હોય તો લૌકિક વસ્તુમેં તૃષ્ણા ન રાખે, ઓર કામનાતેં દુર્બુદ્ધિ હોય, ઓર તૃષ્ણાતેં કેવલ સ્વાર્થ હોય, ભલો બુરો ન સુનેં, કેવળ સ્વાર્થ હોય તબ પ્રસન્ન હોય, સ્વાર્થ ન હોય તો નિંદા કરે. ઓર તૃષ્ણાતેં મનમેં સંકલ્પ વિકલ્પ હોતહે, તવ અપનોં સ્વરૂપ અપનો ધર્મ ભૂલિજાતહે; તવ મનમેં અનેક પ્રકારકે લોભરૂપી તરંગ ઉઠતહે, સો લોભતેં ભલો બુરો કાર્ય સમુઝે નાહીં ઓર વિવેક જ્ઞાન સબ જાત રહેં, તવ ઝૂઠી સાંચી વાત બનાયકેં અપને કાર્યમેં તત્પર હોતહેં, દ્રવ્ય તથા વસ્તુ લેતમેં ડરપત નાહીંહે, ઓર દ્રવ્યકી રક્ષાકે અર્થ અનેક જતન કરતહેં. તાતેં વૈષ્ણવકોં લોભ તૃષ્ણા કરની ઉચિત નાહિહે. વૈષ્ણવકો કાલકોં ભય રાખનોં, જો મોંતે કછુ અપરાધ હોયગો તવ શ્રીઠાકુરજી મતિ કહું અપ્રસન્ન હોય જાય ? સો યહ કાલ તો સગરે જગતકો ગ્રસતહે સો મોહુકો લે જાયગો, તાતેં લૌકિક વૈદિકમેં આસક્ત ન હોય, ઓર કરે વિના ન ચલેં તાતેં સહજમેં બને સો કરે. પરંતુ મનમેં આસક્ત ન રહેં, યહ મનમે જાનં જો અપનેં ધર્મવિના સહાય કરિવેવારો કોઈ નહીંહે, અપનો વૈષ્ણવ ધર્મ ગયો તવ સબ ગયો, સો વૈષ્ણવધર્મ દૃઢ હોય તો પ્રભુ સબમેં સહાય કરે. ઓર ધર્મ ગયો ઓર કછુ સિદ્ધ ભયો તો લૌકિક ચારિ દિનમેં જાત રહે, ઓર પરલોક બિગડે. તાતે ભગવદ્ધર્મકો મહાત્મ હૃદેમેં રાખિકેં કેવલ પ્રભુનકો આશ્રય કરનોં, ઓર સ્વાર્થતેં ધર્મ જાય અથવા લૌકિક વિષયાદિક સુખકે અર્થ કરે તો ધર્મ જાય. ઓર શ્રીઠાકુરજીતેં ગુરૂવિષે અધિક પ્રીતિ રાખની. યહ જાને જો કછુ ભયોહે સો ઇનકી કૃપાતે ભયોહે, ઓર આગેહુ ઇનકી કૃપાતે હોયગો. સો તો જોગેશ્વરકે પ્રસંગમેં કહ્યોહે, જો શ્રીઠાકુરજીમેં બડી પ્રીતિહે, ઓર ગુરૂવિષે તથા વૈષ્ણવ વિષે દયા નહીં, તો સબ રાખમે હોમતહે. ઓર વૈષ્ણવકો તથા ગુરૂકો સમાધાન પ્રભુસાક્ષાત અપનો કરકે માનતહે. ઓર વૈષ્ણવસેં મિલિકેં અપનેં જન્મ જન્મકે પ્રાણપ્રિય શ્રીઠાકુરજી તિનકો સ્મરણ

કરે. સો મનમેં યહ મનોરથ રાખે જો શ્રીઠાકુરજી પ્રસન્ન હોય. લૌકિક કાર્યં અર્થ ન રાખેં. યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટ પ્રતિ વૈષ્ણવકો શિક્ષા દિયેહેં.

૧૩ ઈતિ શ્રીગોકુલનાથજીકૃત તેરહમોં લક્ષણ વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી ચાદમો લક્ષણ કહતહેં, જો વૈષ્ણવ લૌકિક વૈદિક દેહકાર્ય અનિત્ય કરિ જાનેં, ઓર પુષ્ટિમાર્ગકોં ધર્મ સત્ય જાનિ કાર્યમેં તત્પર રહે, ઓર ધર્મ તથા લૌકિક કાર્ય તુચ્છ જાનિ દુઃખરૂપ જાનેં, ઓર તીર્થકો મહાત્મ સુનિકે મનકોં સેવા સ્મરણતેં ચલાવનોં નહીં, ઓર તીર્થકો ફલ તુચ્છ કરિ જાનેં, જો ગંગાજી સરીખે તીર્થ જગતમેં નાહીં સોઉ રૂકિમણી મનમેં ન લાઈ, ઓર વેદ,પુરાણ, શાસ્ત્ર, શ્રીભાગવત, ગીતાજી ઇનકે વચન સત્ય કરિ જાનેં, પરંતુ અનેક પ્રકારકે અધિકારીહેં તિનકે અર્થ જાનનોં. ઓર પુષ્ટિમાર્ગકે વચન તથા ધર્મ મનમેં રાખનોં ઓર અનેક પ્રકારકે ફલ તુચ્છ કરી જાનનો. ઓર જયંતી આદિ એકાદશી સત્ય કરી જાનનોં, પરંતુ ફલકી કામના મનમેં ન રાખેં, ઓર બડે કહે સો કરેં, તાતેં સેવા કરેં સો મુખ્ય હેં. ઓર ભગવદ્ સેવા સુમરણ સર્વોપરિ જાનેં ઓર લૌકિક વિષયકે અર્થ સ્ત્રીકો ન જાનેં, ઓર વિષય સો ભગવદીય પુત્ર હોવેકે અર્થ કરેં, ઓર ભગવદ્સેવા અર્થ સ્ત્રીમેં પ્રીતિ રાખેં. ભગવદીસો ભગવદ્ વાર્તા દૈન્ય પૂર્વક કરે અપની ઉત્કર્ષતા ન જનાવે ઓર અજ્ઞાનિ હોય શુદ્ધ ભાવસોં પ્રસન્ન કરેં, ઓર ભગવદ્ભાવકી વાર્તા અપનેં મનમેં દઢ વિશ્વાસ કરિં રાખે, ઉન ભગવદીકી લૌકિક ચેષ્ટા ન દેખેં તો ભગવદ્ધર્મ હૃદયમેં દઢ કરિકે રહે. યા પ્રકારસોં શ્રીગોકુલનાથજી આજ્ઞા કિયેહેં.

૧૪ ઈતિ શ્રીચોદમો વચનામૃત સંપૂર્ણ.

ઓર શ્રીગોકુલનાથજી પુષ્ટિમાર્ગકો સિદ્ધાંત કહતહેં, જો વૈષ્ણવકો લૌકિકમેં આતુરતા ન રાખની. લૌકિકી આતુરતા સોં સેવા વિષે ઉદ્વેગ હોય, તબ પ્રભુ પ્રતિબંધ કરેં સો કહેં હેં.

" उद्वेगः प्रतिबंधो वा भोगोवास्यात्तु बाधकः" એસે કહે હેં. સો સેવામેં લૌકિક જીવકો સમાધાન ન કરેં, ઓર સેવામેં ગુરૂકો કાર્ય તથા ભગવદીયકો કાર્ય કરેં, તો ચિંતા નાહીં, સો પ્રભુ અપનો કાર્ય જાની

બેગેહી પ્રસન્ન હોય. ઓર મુખરતા દોષ બહુત બડોહે, સો અપને મનમેં વિચાર રાખનો. લૌકિક વાર્તા કહે સુને તે ભીતરતેં સુનેતો અસુરાવેશ હોય, તાસો સેવામેં કાહુસો સંભાષણ ન કરનો, ઓર લૌકિક વાતહુ ન કરની. ઓર સેવા વિશે બહુત બોલનો નાહીં, ઓર કાહુકી જુંઠી સાંચી કરનો નાહીં. શ્રીઠાકુરજીકી ટહેલ પ્રીતિસોં કરિ પ્રભુનકો ઉપકાર માનિકેં જો પ્રભુનનેં કૃપા કરિકેં ટહેલ કરવાઇહે. ઓર સેવા કરિકેં કછુ લૌકિક વૈદિકમેં વાસના ન રાખની. અપનો મુખ્ય વૈષ્ણવ ધર્મ જાનિ સેવા કરેં. ઓર વૈષ્ણવ હોયકેં કછુ દુઃખમેં વ્યાપ્ત ન હોનો, ઓર શ્રી-ઠાકુરજીકે વસ્ત્ર આભરણ સામગ્રી સ્વરૂપાત્મક જાનેં, તાતે પ્રભુ સંબંધી હોય તો અપનોં લૌકિક ન જાને, ઓર પ્રભુનકો નયે વસ્ત્ર કરાય ઓર પ્રસાદીસોં અપનો કાર્ય ચલાવે, ઓર આપ વિના પ્રસાદી પહેરે તો બહિરમુખતા હોય, ઓર ચિંતા કષ્ટ કાહુ વાતકી અપનેં મનમેં ન લાવે, ઓર અપને ભોગકી નિવૃત્તિ દુઃખકરકે જાને, સુખમેં પ્રભુનકો ભૂલિ જાયહે તાતે સુખતે દુઃખ ભલો, જો પ્રભુનકો સ્મરણતો હોય, સો કુંતાજીને કહી જો વિપતી ભલી જામે આપકો દર્શન હોય. ઓર પુષ્ટિ-માર્ગીય પંચાક્ષર મંત્રકો જપ કરનોં, ઓર ભગવદ્ નામકે ભૂલે તે આસુરાવેશ હોય હે, ઓર કાલાદિક ખાય જાતહે. ઓર શ્રીઠાકુરજીકી બાલલીલા, કિશોરલીલા, ઓર વ્રજ સંબંધી લીલા, ઇનકો ગાન સુનેતે શ્રીઠાકુરજી વેગહી પ્રસન્ન હોય. ઓર ભગવદીય વૈષ્ણવકે આગે લીલાકો ગાન કરનોં. સાધારણ કોઇ બેઠો હોય તો શિક્ષાકી વાત કહેની, શિક્ષાકે કીર્તન ગાન કરને. જો ભક્તિમાર્ગકો દ્રેશી બહિરમુખ બેઠયો હોય તો અપને મનમે ગુનગાંન ભગવદ્ સ્મરણ કરનો; બાહિર અપને ધર્મકો પ્રકાશ કરે નહીં, ઓર ભગવદીયકો સેવાસ્મરણ તથા ભગવદ્-ધર્મ બઢાયવેકો ઉપાય કરનોં. ઓર કામ, ક્રોધ, મદ, મત્સરતા, લૌકિક આવેશ, સર્વથા દૂરિ કરનોં, અપને પાસ તથા ઓર વૈષ્ણવકે પાસ લૌકિક આવે તો ભગવદ્ધર્મમેં મન લગાયવેકોં શિક્ષા કરનોં, ઓર ન માને તો કછુ બોલનોં નહીં. ઓર વાસોં બહુત પ્રીતિ ન કરનોં, ઓર ભગવદીયકે મિલિવેકો ઉપાય કરનોં, ઉનકી ટહેલ કરી પ્રસન્ન કરિ ભગવદ્ધર્મ પુછનો. સો વિશ્વાસ કરી પુછનોં, ચલનો, ઓર જો કછુ ભગવદ્ધર્મ ન બની આવે તો તાપ કલેશ કરનો. ઓર ભગવદીયકોં તથા અપને ગુરૂકો ઘર લાયકેં પ્રસન્ન કરનોં. ઓર ભગવદીયકો લૌકિક વાર્તા ન કરનો. જો યહ કાલ પરમ દુર્લભ હે સો યહ જાનીકે પુષ્ટિ-

માર્ગકો પ્રકાર પુછનો, ઓર ભગવદીય દેશાંતરતેં આયો હોય તો ઉનસોં મિલનો. જો ભગવદીયકે હૃદેમેં પ્રભુ બિરાજતહેં સો તિનકે મિલે તે હૃદય પવિત્ર હોય, તબ અપને હૃદયમેં પ્રભુ કૃપા કરિકેં સર્વથા પધારેંગે, યહ ભાવ જાનનો, યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી વૈષ્ણવનકો શિક્ષા કિયે હેં.

૧૫ ઇતિ શ્રીગોકુલનાથજી કૃત પંદરહમો વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ ઓરહુ શ્રીગોકુલનાથજી આજ્ઞા કરતહેં, જો વૈષ્ણવ દેશ પરદેશકું જાય, ઓર તહાં શ્રીઠાકુરજી બિરાજત હોય, તો તહાં ચલકે જાય. ઓર શ્રીવલ્લભકુલ બિરાજત હોય તો મહાનમ્ર હોય જાયકે દર્શન કરેં, તો પાછેં ખાનપાન કરેં, ઓર જહાં અન્યમાર્ગીય પુજા હોય તહાં સર્વથા ન જાનો; ઓર જહાં શ્રીપુષ્ટિપુરૂષોત્તમ બિરાજત હોય ઓર શ્રીવલ્લભકુલ બિરાજત હોય તહાં ખાલી હાથ ન જાનો. ઓર નિત્ય ન બનિ આવે તો જબ જાય તવ અથવા વિદાય હોય તવ યથાશક્તિ ફલફુલ પહુચાવનો, ઓર ભેટ કરનો. ઓર શ્રીનાથજીકે દર્શનમેં આલસ્ય ન કરનો. ઓર પ્રભુનકે દર્શનમેં આલસ્ય ન કરનો. ઓર આલસ્ય કરે તો અજ્ઞાન બઢે, ઓર પ્રભુનકી સેવા કરત હોય, ઓર દર્શન હોય ચુકે, તો અપરાધ નહીં. દર્શન તે જ્ઞાન હોય, ઓર જ્ઞાન હૃદેમેં ભયેતે ભગવદ્ સ્વરૂપ હૃદેમેં આરૂઢ હોય, ઓર અજ્ઞાનતેં વિષયાદિ આસક્તિ હોય. ઓર જપ કરેસોં કાહુસો જતાવે નહીં, જપ ભાવહે સો અત્યંત ગોપ્યહે. ઓર શાસ્ત્રમેં કહે હે જો જપ એસે કરનો જો હોઠ રંચકહુ ખુલે નાહીં. યા ભાંતી ભીતર અનુભવ કરતહીં જપ કરનો ઓર ગૌમુખીકી માલા બહાર કાઢનો નહીં, ઓર માલા ભીતર ઉરઝિ જાય તો ઉપરકે મનિકા નિકાસિકે સુરઝાયકે એસે ધરે, જો ફિર ન ઉરઝે, ઓર મનિકા ૧૦૮ તિનસોં જપ કરે, ઓર સુમેરકો ઉલંઘન ન કરે, સુમેરકો ઉલંઘન કરે તો લીલા તે બાહિર પરે, જપકો ફલ તિરોધાન હોય, ઓર ગૌમુખી ઉપરણામેં ઢાંકીકેં જપ કરનો. ઓર ગૌમુખીહે સો અલૌકિક હે, ઓર જપમેં બોલનો નાહીં, દેહ મનકોં ચંચલ ન કરનો, નેત્ર મુંદે રહે, સો લૌકિક હૃદયમેં ન જાય. જપકો, સેવાકો, સાધારણ લૌકિક ક્રિયા જાનેં તો વાકો પ્રભુ જપ ન કરાવેં, ઓર પ્રતિબંધ હોય, તાતેં સેવા જપકો મહાત્મ ભૂલે નાહીં

મહાત્મ ભૂલે તો સાધારન જાનેં, તવ આલસ્ય હોય, આલસ્યતેં અજ્ઞાન હોય, અજ્ઞાનતેં દુર્બુદ્ધિ સંસારી હોય, સંસારાસકતતેં શ્રી-ઠાકુરજીતેં બહિર્મુખ હોય, યહ કહેજો સેવા દર્શન ઓર જપ પાઠતે, કહા હોયગો, ઓર લૌકિક વિના નિર્વાહ કેસેં હોયગો ? ઓર વૈષ્ણવ મિલે તો પાખંડ કરિકે કહે જો, સેવા દર્શનમેં કહાહે ? ઓર મન લગેગો તવ કાર્ય હોયગો, સો વેતો ચોહીં પચિમરતહે, સો યા પ્રકાર સિદ્ધાંત કરિ લૌકિકમેં તત્પર હોય, ઓર મનહે સો ભગવદ્‌સેવા કીર્તન વાર્તા કરનેતેં લગેગો, પરંતુ જીવકી ઉલટી ગતિહે, તાતેં ભગવદ્‌ધર્મમેં મન લગત નાહીં, સો યાહી પ્રકાર દુષ્ટસિદ્ધાંતતેં શ્રીઠાકુરજી અપ્રસન્ન હોતહેં, ઓર ભગવદ્‌ધર્મકોં એસો સાધારન ન જાનેં, અલૌકિક જાનેં ઓર યહ કહે જો, મેરી લૌકિક દેહ તાસોં શ્રીપ્રભુ કૃપા કરિકે અલૌકિક સેવા કરાવેહેં, ઓર લૌકિક જીભહાતે ભગવદ્‌નામ નિકસતહે, સો બડી શ્રીમહાપ્રભુજીકી કૃપા તે પ્રાપ્ત ભયોહે. લૌકિકતો સબરી યોનીમેં સિદ્ધ હોત આયો હે, ઓર પ્રભુકે સ્વરૂપકો દર્શન સેવા સ્મરણ જપ પાઠ તો પરમ દુર્લભહે, સો જબ યહ મહાત્મ જાનેં તબ પ્રીતિ હોય, યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટ પ્રતિ વૈષ્ણવકોં શિક્ષા દિયેહે.

૧૬ ઈતિ શ્રીષોડસમો વચનામૃત સંપૂર્ણ

અબ શ્રીગોકુલનાથજી સપ્તદશમો વચનામૃત કહતહેઃ–સો વૈષ્ણવ હોય સો યા પ્રકાર પુષ્ટિમાર્ગકો સર્વોપરિ જાનેં તબ પુષ્ટિમાર્ગમેં રૂચી હોય. સર્વોપરમાર્ગ કબ દીસે જબ પુષ્ટિમાર્ગી અનન્ય ભગવદીયકો સંગ હોય ત્યાં દૈન્યભાવસો ભગવદીયકે કહેકોં વિશ્વાસ હોય તવ ફલ સિદ્ધ હોય. ઓર ભગવદીયકો લૌકિક ન જાનેં. જો ભગવદીયકે હૃદેમેં પ્રભુ બિરાજેહેં, ઓર ભગવદીયકી દેહ, ઈંદ્રી, મન અલૌકિક હે સો ઉનકે સંગતે યહ અલૌકિક હોય. સો અલૌકિક કેસે જાનિયે ? જો દુઃખમેં વિવેક, ધૈર્ય, આશ્રય દઢ હોય, ઓર સુખમેં અભિમાન ન હોય, ઓર ભગવદ્‌-ધર્મમેં પ્રીતિ હોય, ઓર કાહુતે કપટ, છલ, નિંદા, કાહુકો બુરો ન ચીતે, ઓર ચોરી તથા વિષય લૌકિક ન કરે, જો કોઈ સંજોગ પાયકે હોય જાય તો બહુત ખેદ પાવે, એસે ભગવદીયકો સંગ સદા કરનોં. જૈસેં શ્રી-ઠાકુરજીકે દર્શનતેં પવિત્ર હોય એસે ભગવદીયકે દર્શનતેં પવિત્ર હોય, ભગ-વદીયકો સંગ હોતહી મનમેં આનંદ તથા ભગવદ્‌ધર્મકી સ્ફુર્તિ હોય, ઓર ભગવદીયકી સેવાતેં શ્રીઠાકુરજી બહુત પ્રસન્ન હોય, ઓર ભગવદીયકે

સંગતે અસમર્પિત અન્યાશ્રય છૂટે. અસમર્પિત લિયેતેં અસુરાવેશ હોતહે; અન્યાશ્રયતેં વૈષ્ણવધર્મ પતિવ્રત જાતહે તથા વ્યભિચારિણી હોય, તાકોં ભ્રષ્ટ જાનનોં. પુષ્ટિમાર્ગમેં અંગીકાર ન હોય, અનેક માયાકે દુઃખ પાવેં. ઓર વૈષ્ણવકો અપને અર્થ ઉદ્યમ ન કરનોં, ઓર મનમેં યહ વિચારનોં જો વૈષ્ણવસેવા, ગુરૂસેવામેં કછુ અંગીકાર હોય, યાતેં વ્યોહાર સુફલ પાવેં સો યહ ભાવ રાખેં, તો લૌકિક વ્યોહારકો બાધક નાહીં હોય. અપને કુટુંબકો ભરણપોષણ ચલ્યો જાય, ઓર ભગવદ્ધર્મ બઢે ઓર વ્યોહારકુ અલૌકિકકો નામ લોગનકોં બતાય સઘરો દિન પચ્યો ન રહે; ઓર રાજભોગ પાછે ઉત્થાપનકે ભીતર ઇતનેમેં કરેં. સો ઇતનેહીમેં આવનહાર હોયગો સો પ્રાપ્ત હોયગો. સો સેવા દર્શન નિત્ય નેમસોં કરે. ઓર બહુ દ્રવ્ય કમાવેતો અપને ઘર શ્રીઠાકુરજી તથા ગુરૂનકો પધરાવે, ઓર વસ્ત્ર આભુષણ ભેટ કરેં, ઓર અલૌકિક મનોરથનમેં ચિત્ત રાખેં, ઓર નાના પ્રકારકી સામગ્રી કરકેં શ્રીઠાકુરજીકો આરોગાવેં, તાપાછે વૈષ્ણવકોં મહાપ્રસાદ લિવાવેં. ઓર દ્રવ્યકો સંકોચ હોય તવ શ્રીઠાકુરજીકે પાત્ર તથા આભરણ વસ્ત્ર ઇનિમેં અપની સત્તા ન જાનેં. યા અપરાધતેં ડરપત રહેં, ઓર ધીરજ રાખેં. યોં ન જાને જો રાજા કુટુંબિકો ભય રાખિકેં અપને ગુરૂકે ઘર પધરાયે તો સુખ હોય જાય. જો શ્રીઠાકુરજીકે વૈભવકોં પહેલેહીતેં ભય હોય તો વૈભવ બઢાવનો નહી. ઓર નાના પ્રકારકી સામગ્રી ભોગ ધરી પાછેં વૈષ્ણવનકોં મહાપ્રસાદ લિવાવેં. તામેં દ્રવ્યકી સુફલતા હોય, તાતેં કોઇ વાતકો દુઃખ ન પાવેં, ઓર છીન છીનમેં પ્રભુનકો નામ સ્મરણ કરનો, ઓર મનમેં દાસભાવ રાખનોં, અહંકારાદિક મનમેં ન રાખનોં. યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટ પ્રતિ કહેહેં.

૧૭ ઈતિ શ્રીસપ્તદશમ વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી અઠારમોં વચનામૃત કહતહે, જો જહાં અન્ય માર્ગકી નિંદા, તથા શ્રીવલ્લભ કુલકી નિંદા, અપને પુષ્ટિમાર્ગકી નિંદા, વૈષ્ણવકી તથા ધર્મકી નિંદા હોય એસે દુષ્ટ જીવકે પાસ કબહુ ન બેઠિયે, ઓર અવશ્ય કારણ પાયકેં મિલાપ હોયતો અપને પુષ્ટિમાર્ગકી ચર્ચા વાર્તા કરની નહીં, ઓર કોઉ ચલાવે તો વાહિ ગોપ્ય કરિ રાખેં, સો તહાં પ્રકાશ ન કરેં, ઓર પ્રકાશ કરે તો અપરાધ પડે, સો કાનનમેં નિંદા સુને તેં યહ શાસ્ત્રમેં કહેહે જો અપને પ્રભુકી નિંદા સુને અથવા કરે તો તાકી જીભ કાટિ લીજે, ઓર ન બેઠાય તો તહાં તે

ભાજિ જાનોં પરંતુ કાનનસોં સુનેં નહીં, જેસે હરિદાસને જેમલકો શિક્ષા દીની. સો જહાં તાંઇ બને તહાં તાંઇ એસે બહિર્મુખસોં મિલાપ ન કરનોં. જો બહિર્મુખ હોય સો એતન્માર્ગકી નિંદા કરે, ઓર આછો બ્રાહ્મણ પંડિત હેં, વા અચ્છો ક્ષત્રી હે, એતન્માર્ગકો વિરોધિહે, તો વહ બહિર્મુખહે, ઓર જો હીનજાતહે, ઓર એતન્માર્ગમેં અત્યંત શ્રદ્ધાહે, તાકોં દૈવીજીવ જાનનોં. સો દુસરે જન્મમેં શરણે આવેગો. જો શરણ આયકેં માર્ગકો વિરોધી હોય તો જાનિયે જો જીવ પુષ્ટિમાર્ગમેં તો આયો, પરંતુ પુષ્ટિમાર્ગકો ફલ નાહી હોય, ઓર શરણ પ્રતાપતેં મુક્તિ માર્ગકો તો પાવેગો, ઓર સંસારીહે ઓર એતન્માર્ગમેં પ્રીતિહે. ઓર સાધારન હે સો તિનસોં લૌકિક વૈદિક કાર્યાર્થ મિલનોં, ઓર એતન્માર્ગકે દ્વેશીકો સર્વથા ત્યાગ કરનોં, યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટપ્રતિ કહેહે.

૧૮ ઇતિ શ્રીઅષ્ટાદશમો લક્ષણ કહ્યો સો સંપૂર્ણ.

અબ ઓરહુ શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટપ્રતિ ઉન્નીસમો લક્ષણ કહતહેં, જો વૈષ્ણવ હોય કે ભગવદીય પાસ આવેં તો વાકે સંશય દૂરિ કરિ પુષ્ટિમાર્ગીય ભગવદ્ધર્મ બઢાવે, તબ સુગમ ઉપાય બતાવે તાંતેં વૈષ્ણવકો મન બઢેસો નવરત્નમેં કહતહેં. “ अज्ञानादथवा ज्ञानात्कृतमात्मनिवेदनम् ” સો અજ્ઞાન કરિકે અથવા જ્ઞાન કરિકે શરણહી આવે સો શરણ આયેતે સર્વ કાર્ય સિદ્ધ હોય, ઓર કહેંજો. “ निवेदनं तु स्मर्तव्यं सर्वथा तादृशैर्जनैः ” સો શરણ આયે પાછેં વૈષ્ણવકોં સંગ કરે તાતે જ્ઞાન હોય,તાપાછે તાપ કલેશ સમઝે,ઓર પ્રથમ કઠીન ઉપાય કહેતો શરણ આયવેમેં જીવકોં બડો સંદેહ પડે. તાતે ક્રમક્રમસોં સેવા સુમિરન તથા લીલાકી ભાવના તાપ, સનેહ બઢાવે, ઓર અનન્ય ભગવદીયકોં અપનોં હિતકારી જાનેં, ઓર પુષ્ટિમાર્ગમેં વિપરીત ધર્મ બતાવેં તાકો અપનોં શત્રુ જાનનોં, તાતેં પ્રેમહિશાવારેકોં સંગ કરનોં. ઓર સત્સંગ વિના યા કાલમેં દુઃસંગ બહુત મિલતહે, તા કરિકે યાકે ભગવદ્ધર્મકોં નાશ હોયહેં, સો યા કાલ વિષે અનેક પ્રકારકે પ્રતિબંધ આયકે પડતહેં, તાસોં સત્સંગ હોય તો ભગવદ્ધર્મ બઢે, નહીંતો અન્યાશ્રય હોય જાય સો યા પ્રકારસોં શ્રીગોકુલનાથજી આજ્ઞા કિયેહેં.

૧૯ ઇતિ શ્રીઉન્નીસમો વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી ઓરહુ આજ્ઞા કરતહેં, જો ભગવદીયકો મન લગાયકેં ભગવદ્ સેવા કરની, ઓર ફેરિ રાજભોગ પાછેં એકાંતમેં દોય ચાર ઘડી, જેસોં સૌકર્ય હોય તિતનેં માનસી સેવા કરનિ. ઓર નખતે શિખ પર્યંત સવરે શૃંગારકો ધ્યાન કરનોં, સો ન્હાયકેં મંદિરમેં જાયકેં માનસી રીતિસોં ઋતુ અનુસાર શૃંગાર કરનોં, તા પાછેં ભાવના સહિત સુંદર સામગ્રી કરિ આરોગાવનો, સો રાજભોગ પર્યંત સબ ભાવના કરેં, તા પાછે મહાપ્રસાદ લેય. ઓર વૈષ્ણવ આયો હોય તો પ્રથમ ઉનકો મહાપ્રસાદ લિવાવેં, તાપાછેં માનસી કરિ આપ મહાપ્રસાદ લેય; યા ભાવસેં ઉત્થાપનસેં સેન પર્યંત ભાવના કરની, ઓર પાછેં કુંજકી ભાવના કરની, સો અત્યંત દુર્લભહે, ઓર અપનો મન લૌકિક આસક્તિ હોય તો ન કરનોં. ઓર યહ કહેં જો શ્રીમહાપ્રભુજી અપનો દાસ જાનિકેં કૃપા કરેંગે, યા પ્રકારકી ભાવના કરની, તાને ભાવનામેં પ્રથમ પ્રભુનકે શૃંગારમેં મન લગાવેં, ઓર જન્મ જન્મકી અવિદ્યા કરિકેં ભગવદ્સ્વરૂપમેં મન લાગત નાહીં, સો શૃંગારમેંતો અદ્ભુત છબિ દેખિકેં મનકો શૃંગાર તો હોય, તબ કલ્યાણભટ્ટને પ્રશ્ન કિયો, જો મહારાજ શૃંગારકો વર્ણન કરિયે. સો અબ શ્રીગોકુલનાથજી શૃંગારકો વર્ણન કરતહે, જો પ્રથમ તો શ્રીઠાકુરજીકે ચરણારવિંદમેં મન લગાવેં, સો પરમ કોમલ, સુકુમાર તિનમેં સોરહ ચિન્હહેં, ઓર પ્રથમ વડકે પત્ર આરક્ત હોય તૈસેં વામચરણ પુષ્ટિ, દક્ષિણ મર્યાદા, તિનમેં દશ નખનકી ક્રાંતિ ચંદ્રમાવત તાપહારી તિનમેં નૂપુર આદિ નખ ભુષન જડાઉ તાકે ઉપર જેહરિ પાયલ, ઝાંઝર, કડાં, સાંકળાં આદિ તાકે ઉપર ગુલ્ફ સુંદર, તાપેં ઘુઘરૂ, તાપર જંઘાકદલી સ્થંભવત્ ઓર કટિ કેસરિવત્ પતરી, તાપર કિંકિણી તથા પીતાંબર, ધોતી, સુથન, ઓર ત્રિવલી, ઓર હૃદય વિશાલ, તા ઉપર ચોકી, પદક, ધુકધુકિ, ચંપકલી બંધીહે, ઓર વૈજંતી માલા, મોતિનકી માલા, કદંબકે કુસુમનકી માલા, તાપર કંઠશ્રી, સાંકલાં પગમેં, ભુજામેં બાજુબંધ, જડાઉ ફોંદના, સ્યામવલય, પોહોંચી, કંકણ, હસ્તફુલ, નખાવલી ૧૦; ઓર શ્રીહસ્ત, તામેં લાલ મુરલી, તાપર નંગજડાઉ, તામે ચિબુક હીરાકે ભુષણ ઓર અધર નીચે મંદહાસ્ય દંતક્રાંતિ, કોટિ વિજલીવત્, વા ભાંતિ આગેં આરક્ત મુખ, ઓર નાસીકામેં વેસરીકો મોતી, દોઉ નેત્રમેં લાવણ્ય કટાક્ષ, પાંચ પ્રકારકી ચિતવનિ, મનહરણ દોઉ ભ્રકુટી કામ ધનુષવત, સુંદર ભાલપર કુંકુમા, તથા કેસર કસ્તુરીકો

તિલક, ભ્રોંહપર મિશ બિંદુકા, ટેઢી ઘુંઘરવારી અલક, દોઉ કરણુનમેં કુંડલ, મકરાકૃત, કર્ણફુલ ઉપર કર્ણિકાલસત, મસ્તક ઉપર મુકુટ, કુલહ ટીપારો, ગ્વાલપગા, ભાંતિ ભાંતિકે રંગનકે જડાઉ, મણિમાલા, ગુંજા, ઓર ચરણારવિંદમેં તુલસી ગંધ, દોઉ ઓર દામિનીવત્, ઓર ભક્ત અનેક પ્રકારકી લીલા કરેં, યા પ્રકાર મનકોં સ્વરૂપાસક્તિકો વારંવાર વિચાર કરેં, તવ સહજમેં ધ્યાન હૃદેમેં તે ન ટરે. તબ લીલાકી ભાવના હોય, ઓર નાના પ્રકારકી સામગ્રી તથા કુંજકે ઉત્સવાદિકકી સામગ્રી કરેં, ભાવના કરે. યા પ્રકાર માનસી કરી દંડોત કરેં, તવ પ્રભુ કૃપા કરિકે હૃદેમેં પધારેં, તવ લૌકિકમેં તે દેહ છૂટી અલૌકિકમેં લગેં. તવ રોમાંચિત હોયકે રૂદન કરેં. યા પ્રકાર પ્રેમકી દશા હોય, તાકે ભાગ્યકો પાર નાહી. સો યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણ ભટ્ટસોં આજ્ઞા કિયે હેં.

૨૦ ઈતિ શ્રીવિસહમો વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણ ભટ્ટ પ્રતિ ઇકવીશમો વચનામૃત કહત હેં જો વૈષ્ણવ સંજોગકો સ્મરણ કરી આનંદ પાવે, કબહુ વિરહ કરિ દીન ભાવકો પ્રાપ્ત હોય, યહ દૈન્યતા ફલરૂપહે, દૈન્યતાતેં સંતોષ, તાનેં શ્રીઠાકુરજી અતિ પ્રસન્ન હોય, ઓર જબ નિઃસાધન હોય તવ યહ વિચારિયેઃ–

चित्तेन दुष्टो वचसापि दुष्टः कायेन दुष्टः क्रिययापि दुष्टः ।
ज्ञानेन दुष्टो भजनेन दुष्टो ममापराधः कतिधा विचार्यः ॥ १ ॥

યા પ્રકાર અપનેકોં સમાધાન કરિ હીન જાનિ મનમેં પ્રભુકો દાસભાવ રાખે. ઓર અપને સ્વરૂપકો વારંવાર વિચારનોં જો મેં કોન ગિનતી મેં હું, ઓર મેરી દેહ મળમુત્રસોં ભરીહે. ઓર જીતની વસ્તુ સબ ખોટી કહીહેં તિતની મેરી દેહમેં હે, સો ઓરકોમેં કહા દેખે, સો હાડ, માંસ, ચર્મ, શ્રુંકકી ભરી હે. અનેક દ્વાર કરિકેં મળ વહતહેં એસો જો મેં મહા દુષ્ટ અજ્ઞાન, કામ, ક્રોધ, મદ, મત્સરતાસોં ભર્યો હું, ઓર મોહરૂપી બેરીસોં બંધ્યો હું અનેક દુઃખ સંસારમેં ભોગવતહું, સો એસો જો મેં તો મોકું સંસારમેં કહું ઠિકાનો નહિ હે, ઓર શ્રીઆચાર્યજી પરમ દયાલ હેં સો મોંકો પતિતકોં શરણ લીયો હે સો મેં પુષ્ટિમાર્ગકી શરણ ગયો, ઓર મોકો તો નરકમેં હું ઠિકાનો

નહીં હતો. તાતેં શ્રીઆચાર્યજીને પરમ કૃપા કરિકે શરણ લેકેં અપનો પૂર્ણ પુરૂષોત્તમકોં સંબંધ કરાયોંહે, સો અબ મોંકો યહ કર્તવ્ય હે સો દઢતા કરિકે શ્રીપુરૂષોત્તમકે ચરણાર્વિંદમે લગાયકે રહેનો. ઓર કોટાન-કોટિ જુગ ભ્રમત મહા દુઃખિત ભયો હું તાતેં સંસારમેંતેં મન કાઢીકે પ્રભુનકે ચરણાર્વિંદમેં મન લગાઉં, યા પ્રકાર અપનેં છિન છિનમે સંભારે તવ દીનતા ઉત્પન્ન હોય. ઓર સબ વસ્તુમેં ભગવદ્ ઇચ્છા જાને. ઓર ઉદ્યમ હોય સો કરે. ઓર જામેં ધર્મ જાય સો ન કરનોં. ઓર ધર્મ ગયો સો સબ ગયો, ઓર સઘરો સ્વાર્થ ગયો. ઓર અપની ખરી મજુરી હોય તાકો શ્રીઠાકુરજી અંગીકાર કરે; યહ અપને મનમે નિશ્ચય કરે. જો કોઈ શ્રીઠાકુરજીકોં નામ લેકેં વસ્તુ લાવે, તો શ્રીઠાકુરજીકો સમર્પની નહીં ઓર તામેં તે ખાનપાન કરે તો પાતકી હોય. ઓર શ્રીઠાકુરજીકી વસ્તુ અપને ખાનપાનમેં લાવેં, ઓર ભગવદ્ધર્મ વેચીકે લાવે તો સઘરો ભગવદ્ ધર્મ નષ્ટ હોઈ જાય. ઐસેંહી કીર્તન કરકે દેહ નિર્વાહ ચલાવે, ઓર ભગવદ્ ધર્મકો પ્રકટ કરી અપનો નિર્વાહ ચલાવે, ઓર ગૃહકો પોષન કરે તો તાકો કછુ ભગવદ્ધર્મ ફલ ન હોય. ઓર સંસારમેં સંસારી કી રીતિ હોય તેસેં ચલે ઓર કાહુકો બુરો ન કરે. ઓર લોગ જાને જો કેવલ સંસારીહેં, તબ ભગવદ્ધર્મ બઢે. ઓર જહાં દશ વૈષ્ણવ એતન્માર્ગિય હોય તહાં ભગવદ્ધર્મકી ચર્ચા વાર્તા કરેં. ઓર વૈષ્ણવકે આગે અપની બડાઇ તથા અપનો પુરૂષાર્થ પ્રકટ ન કરે, જો મેંહી કમાતહું, તાતે ગૃહસ્થાશ્રમ ચલતહે એસેં વિચારે જો પ્રભુ બડેહેં સો પાલન પોષન કરતહે જ્ઞાન માર્ગમેં સાધનકષ્ટ ત્યાગ દઢ હોય, તબ ઉદ્ધાર હોય, ઓર પુષ્ટિમાર્ગમેં યા પ્રકાર ચલે તો ગૃહસ્થકો ઉદ્ધાર હોય. સો સંસારીકે ઉદ્ધારાર્થ યહ માર્ગ હે, તામેં ત્યાગી વિવેકી હોય તો કહા કહેનોં, યહ જ્ઞાન તાદશી ભગવદીયતેં હોય સો યાકો દુસરો પ્રકાર નહીંહે. યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી વૈષ્ણવકો આજ્ઞા કિયે હેં.

૨૧ ઈતિ શ્રીએકવિશમો વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ ઓરહુ શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણ ભટ્ટ પ્રતિ આજ્ઞા કરતહેં, જો વૈષ્ણવકો મિથ્યા ભાષણ સર્વથા નહીં કરનોં, કયોંકિ જુઠિ બરાબરિ પાપ નહીં હે. જો રાજા યુધિષ્ટિરનેં ઇતનો કહ્યો "જો નરો વા કુંજરો

વા " અશ્વત્થામા મર્યો સો ઇતિનેહીં પાપતેં નર્કકો દર્શન કરનોં પર્યો. સો મનમેં બહુત દુઃખ પાયોં. સો તામેં પડે તાકે દુઃખકો તો પાર નાહીં. તાતે મિથ્યા ભાષણ સર્વથા ન કરનોં. તાતે મિથ્યા ભાષણકો મહા પાપહે. ઓર શ્રીઠાકુરજીકી રસોઇ જાકે તાકે હાથસો ન કરાવની. અપને હાથસોં પવિત્રતાસોં કરની. ઓર રસોઇકો કાર્ય દુઃખરૂપ ન જાનનોં જો મોકો શ્રમ હોયગો. કૈસે કરૂં ! ધુંઆ નહીં સહ્યો જાતહે. ઓર યા પુષ્ટિમાર્ગમેં તો શ્રીઠાકુરજીકી રસોઇકી ટહેલ પરમ ઉત્તમ હે. જહાં તાંઇ અપનો શરીર ચલે તહાં તાંઇ ઓરકે હાથસો ન કરાવે. સેવા શૃંગારતો કરાવે પરંતુ રસોઇ તો અપને હાથસોંઇ કરે. ઓર રસોઇકી અપરસ ન્યારી રાખેં. તાકો ઉત્તમ ભગવદીય કહિયે. ઓર શરીર ન ચલે તો, અવસ્ય આય પડે તો ઓર કે હાથ કરાવેં. પરંતુ મનમેં તાપ રાખે. ઓર રસોઇ કરકેં આપુહી ખાયકે ન બેઠિ રહે. કયોંકિ દોષ લાગેં. તામેં પ્રથમ વૈષ્ણવકોં લિવાવેં. તાપાછે આપું લેય. ઓર વૈષ્ણવકો મુખ્ય કરિ દાસ ભાવ રાખે. ઓર દાસતો તાકો કહિયે જો વૈષ્ણવકી જુઠિન ખાય ઓર માર્ગકી તો યહ મર્યાદાહે, જો શ્રીઠાકુરજીકી તથા શ્રીવલ્લભકુળકી જુઠીન ખાય. ઇન વિના ઓરકી ખાય તો ભ્રષ્ટ હોય જાય. યા ધર્મસો નિવારણ કરતહે. ઓર મુખ્ય વ્રજભક્તનકો સ્વરૂપ ગાયહે, સો ગાયકોં પ્રથમ મહાપ્રસાદ ખિલાવે ઓર વૈષ્ણવકો ખિલાવે. તાપાછે યહ સબરો મહાપ્રસાદ વૈષ્ણવકી જુઠિન ભયો. ઓર વૈષ્ણવકી સામર્થ્ય ન હોય તો ઓર અપનોં કાર્ય ઐસેંતેસે ચલાવેતો ગાયકો ભાગ તો અવસ્ય દે. ઓર યહ રસોઈ કરેહે તબ ગાય, પૃથ્વી, મનુષ્ય, દેવતા, પિતૃ યે સબ આશા કરતહે. સો જબ ગાયકો ગ્રાસ કાઢે તબ સબરે તૃપ્ત હોય. તાતેં ગાયકો ભાગ અવશ્ય કાઢનોં જો યહ વૈષ્ણવ પ્રાણી માત્રકોં ધર્મહે. ઓર શ્રીઠાકુરજીકી સામગ્રીમેં અપનો મન ચલાવનો નહીં ઓર કદાચિત્ ચલાવે તો મહાપાપી હોય. ઓર શ્રીઠાકુરજી આરોગેં નહીં. ઓર સિદ્ધ સામગ્રી, કાહુકો દિખાવનો નહીં. ઓર શ્રીઠાકુરજીકેં લિયે ફલ ફુલ સામગ્રી કરી હોય તો તામેં તેં સ્ત્રી, પુત્રાદિકકોં, કાહુકો દિખાવે નહીં. જો લૌકિક પ્રીતિતેં કાહુકો દેય, ઓર લેયતે બૈહિર્મુખ હોય જાય. ઓર યાકોં સ્વધર્મ જાય. શ્રીઠાકુરજી અંગીકાર ન કરે. તાતેં ભગવદ્-સેવા હે સો ગોપ્યહે સો કાહુકોં જતાવે નહીં. જો સેવા પ્રકટ કરિ અપની પ્રતિષ્ઠા બઢાવે તોં તાકો પાખંડી કહિયે. સો તાકી સેવામેં કછું પુષ્ટિમાર્ગકો ફલ નાહીં. ઓર પાખંડ કરીવેવારે કે હૃદેમેં

લૌકિક આવેશ આવે, સો લૌકિક આવેશતે બહિર્મુખ હોય. ઓર સેવામેં પ્રતિબંધ પરે સો પાખંડકો મેલ લોભ હે. સો જબ લોભ છૂટે તબ પાષંડ ન હોય. ઓર લોભ કે લિયે જગતમેં પાષંડ કરતહે સો વહ પાખંડી હોય તાકો અન્યાશ્રય હોય જાય, તાકરિકે લોભકે વશ તે જ્ઞાન વિવેકકો ફલ જાત રહે, સો એસેં લોભી પાખંડી કે હૃદયમેં કબહુ ન બિરાજે, તાતેં સેવા થોરીહી કરે, યથાશક્તિ કરેં, તાકો કછુ બાધક નહીં, સો થોરેહી ભગવદ્ ધર્મસોં વાકે સઘરે કાર્ય સિદ્ધિ હોય જાય, ઓર બહુત કરે ઓર પાખંડ સહિત હોય તો ભગવદ્ ધર્મ ન બઢે, તાતેં અલૌકિક રીતસોં સેવા કરે, સો શ્રીઠાકુરજીકે જાનેતે કાર્ય હોયગો જો લોગન કે જોને તે કછુ સિદ્ધ હોય નહીં. ઓર વૈષ્ણવકો યહ ધર્મ હે જો ઉત્તમ સામગ્રી હોય સોં શ્રીઠાકુરજીકો સમર્પે,ઓર અપને પાસ દ્રવ્ય ન હોય તો મનમેં તાપ કરિકેં કહેજો યહતો પ્રભુન લાયક હે. ઓર જહાં તાંઇ બને તહાં તાંઇ ઉત્તમ સામગ્રી તથા નૌતમ વસ્ત્ર ઓર ફલફુલ થોરોહુ બને તો અવશ્ય લાવનોં, સો ગૃહ સ્ત્રીકોં વિચાર નાહીં કરનોં, શ્રીઠાકુરજીકુંતો સ્નેહ અત્યંત પ્રિયહે, સો શ્રીઠાકુરજીકે ચરણાર્વિંદમેંઇ જહાં તાંઇ બને તહાં તાંઇ અંગીકાર કરાવનોં, ઓર શ્રીઠાકુરજીકો સુગંધાદિક અત્યંત પ્રિય હે, સો યથાશક્ત સમર્પે ઓર સુગંધ ન બને તો મૃતકામેં પાણિ ડારિ સુગંધકે ભાવતે શ્રીઠાકોરજીકો સમર્પે, સો એસે ભાવતે સઘરી વાત સિદ્ધ હોય, ઓર શ્રીઠાકુરજીકો તુલસી અત્યંત પ્રિયહે, સો શ્રીઠાકુરજીકે ચરણાર્વિંદમેં નિત્ય નેમસોં વિધિપૂર્વક સમર્પની,ઓરતુલસી સમર્પતી બિરિયાં ગદ્યકો પાઠ કરનોં,સો શ્રીઠાકુરજીકે ચરણાર્વિંદકો સંબંધ શ્રીઆચાર્યજી મહાપ્રભુજી દ્વારા ભયો હે તાતે શ્રીઆચાર્ય શ્રીમહાપ્રભુજીકો સર્વોપર જાનેં. ઓર તુલસીહે સો વૃંદાકો સ્વરૂપહે. પતિવૃતા હે, ઓર મધ્ય તુલસીકે બીજ હે તાતે દ્રઢ સંબંધ ભયો જાનના તાતે ચરણોમેં સમર્પનો. તબ જા દિન જા સમયે શ્રીકૃષ્ણ સંબંધ ભયો તા સમય અપને ગુરૂકે સનમુખ જો શ્રીઠાકુરજી હે તિનકો સ્વરૂપ અપને શ્રીઠાકુરજીપેં જાનિ સમર્પે કાહે તેં ચરણાર્વિંદ કે દઢ સંબંધ ભયોહે સો ચરણસ્પર્શ કરે તેં પ્રીતિ બઢે. ઓર તુમારે ચરણાર્વિંદમેં ભક્તિહે, સો ભક્તિ વૃદ્ધિ હોય. ઓર યા પ્રકાર વિચારે જો કહાં ભક્તિરૂપી ચરણાર્વિંદ અલૌકિક,ઓર મેરો હસ્ત લૌકિક, પરંતુ શ્રી-આચાર્યજી મહાપ્રભુજીકી કૃપાતેં યહ પદાર્થ પ્રાપ્ત ભયોહે. ઓર પ્રભુ મોકો

ચરણસ્પર્શ કરાયોહે. તહાં પતના મોક્ષમેં શ્રીઆચાર્યજી લિખેહેં જો પૂતનાને સોલહજાર બાલકનકે પ્રાણ લીયે, સો પૂતનાકોં પ્રભુ દુષ્ટ ભાવતેં મોક્ષ કીયે, ઓર બાલકહુ ભક્તભાવ સોં શ્રીઠાકુરજીકે હૃદયમેં રહે. સો શ્રીઠાકુરજીને યહ વિચારી જો સોલહ હજાર ભક્તહેં સો તિનકું પૂતના રાક્ષસીકે સંગતેં અસુરાવેશ ભયો હે. સો અસુરાવેશ જગદીશ શ્રીઠાકુરજીકે હૃદયમેં હે તો હુ મિટયો નહી. તાતેં ભક્તિરૂપ ચરણાર્વિંદ કો સંબંધ હોય તવ અસુરાવેશ મિટે. સો યહ વિચારીકેં બ્રહ્માંડ ઘાટકી મૃતિકા ખાઈ, બાલ ચરિત્ર દિખાયે. સો ઉન ભક્તનકે અર્થ આપ મુખમેં માટી ખાયે તવ યે ઉપરકો ચરિત્ર દિખાય વ્રજકે બાલક તથા વેદરૂપ શ્રીબળદેવજી ઇનનેં શ્રીયશોદાજીતેં કહ્યો જો શ્રીઠાકુરજીને મૃતિકા ખાઇહે. ઇતની સુનિકે શ્રીયશોદાજી શ્રીઠાકુરજીકે પાસ આઈ સો ડરપાયકે કહેં જો શ્રીઠાકુરજી સાચી કહો જો તુમનેં માટી કયો ખાઈ હે ? તવ શ્રીઠાકુરજી કહે જો " મૈયા મેને માટી નહીં ખાઇહેં." સો યહ લીલા કરિ અપની પુરૂષોત્તમતા જતાઈ, સો શ્રીબલદેવજી ઇશ્વરહે તોહુ જાને નહિ, જો જીતનો પ્રકાર શ્રીઠાકુરજી જતાવેં તિતનોં જાનેં તવ શ્રીયશોદાજીકો મુખ ખોલિ બ્રહ્માંડ દિખાયેં સો યહ મૃતિકાકો પ્રસંગ અત્યંત ગોપ્યહે. સો યા પ્રકાર ચરણામૃત દેકેં સોલ્હેં હજાર બાલક પૂતનાકે શુદ્ધ કિયે. તાપાછેં વૃતચર્યા પ્રસંગમેં ચીરહરણ લીલા કરી સો ચીર દેકેં ચીરદ્વારા ઈનકે પુરૂષાર્થકોં સ્થાપન કીયેં. તબ રાસકી અખંડ રાત્ર દેખનકી જોગ્યતા ભઇ. સો અલૌકિક રાત્રિ દિખાયેં. ઓર વરદાન દિયે જો શરદમેં રાસલીલામેં દાન હોયગો, કાહેતે જો ચરણારવિંદકે સંબંધતેં ભક્તિ સિદ્ધ ભઇ, તાતેં ચરણામૃત લેનોં. ઓર તુલસીં ચરણાર્વિંદપેં સમર્પની. ઓર ચરણસ્પર્શ કરનોં, યા પ્રકાર નેમ રાખે તબ ભક્તિ બઢે, તબ પુષ્ટિમાર્ગકે ફલકી પ્રાપ્તિ હોય. ઓર તુલસી હે સો જિતનો ભગવદ ધર્મમેં પ્રતિબંધ હે. તીતનોં સબ દૂર કરિ અલૌકિક દેહકી દાતાહે ઓર તુલસીકોં અલૌકિક સ્વરૂપ હેં, સોઇ કહેં જો પુષ્ટિમાર્ગમેં મુખ્ય શ્રીસ્વામિનીજી વિના રંચક ફલકી પ્રાપ્તિ નહીં હે. સો તુલસી શ્રીસ્વામિનીજીકે અંગકો ગંધહે. તાતેં શ્રીઠાકુરજીકો અત્યંત પ્રિયહે સોઃ—

श्लोकः—प्रियांगगंधसुरभितुलसीचरणप्रिये ।
समर्पयाम्यहं देहि हरेर्देहमलौकिकम् ॥ १ ॥

સો યા ભાંતિસો તુલસી બડો પદાર્થ હેં, ઓર પતિવૃતા પાર્વતી, જાનકી

ઇત્યાદિકનકી આધિદૈવિક પતિવ્રતાહેં સો ગોવિંદ સ્વામિ ગાયેહેઃ—

श्री अंग प्रभृति जेती जगजुवती ।

वार फेरि डारों तेरे रुप पर ॥ १ ॥

યા પ્રકાર અલૌકિક ભાવ જાનિ તુલસી સમર્પે. ઓર વૃંદા રૂપે તો મર્યાદા માર્ગકી રીતિસોં જગતમેં દિખાયેહેં. ઓર જા દિન શ્રીઠાકુરજીકી સેવા તથા ચરણસ્પર્શ ન બનેં તા દિનકોં જાનનોં જો મિથ્યા ગયો સો યહ જાનિ તાપ કરનોં. ઓર વારંવાર અપનેં સ્વરૂપકી ભાવના કરની. સો યહ ભાવ અત્યંત દુર્લભહે. ઓર દાસભાવ લાયક પ્રભુકી ટહેલ કરની તાતેં પ્રભુ પ્રસન્ન હોય, ઓર વિચારકેં અપરાધકોં ભય રાખનોં, ભય વિના પ્રીતિ ન હોય. તાતેં પ્રભુનકો ભયહે, ઓર સ્નેહ તો અત્યંત દુર્લભ હે ઓર સ્નેહ વિના સબરી ક્રીયા વૃથા જાનની સો બડો પદાર્થહે, સો યા પ્રકારસોં ભગવદ્ સેવાકોં નેમ અપને પુષ્ટિમાર્ગકો ધર્મ ભગવદીયસોં મિલિકેં પાળનોં. ઓર ભગવદ્‌ધર્મતેં શ્રીઠાકુરજીમેં સ્નેહ હોય, ઓર દુઃસંગમે અપનોં ધર્મ જાયવેમેં ભય હોય, ઓર સત્સંગતેં સદા ભક્તિ હોય, ઓર ધર્મ ગયો તવ સબ પાપરૂપક ભયોં તાતેં ભગવદીયતેં પ્રીતિ સહિત મિલાપ રાખેં તાતેં યાકો કલ્યાણ હોય. યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટ પ્રતિ વૈષ્ણવનકોં શિક્ષા દીયેહે.

૨૨ ઈતિ શ્રીબાવીસમો વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ ઓરહુ શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટ પ્રતિ કહતહેં. જો વૈષ્ણવકોં સખડી, અનસખડીકો વિચાર રાખનોં. ઓર ન સમજત હોય તો પુષ્ટિમાર્ગિય ભગવદીય સોં રીતિ ભાંતિ પુછની, ઓર વૈષ્ણવકો સામગ્રિમેં ઓર મહાપ્રસાદમે વિચાર રાખનોં. જો સામગ્રીમેં શ્રીઠાકુરજીકી સત્તા જાનનોં મહાપ્રસાદમેં વૈષ્ણવકી સત્તા જાનની, અપની સત્તા ન જાનનો. સામગ્રીકી સેવા પવિત્ર હોય, ખાસા જલસોં હાથ ધોય વિવેક વિચાર સહિત સ્પર્શ કરે, અચ્છો ભાવનીક વૈષ્ણવ હોય તાકે હાથ સિદ્ધિ સામગ્રી દિવાવની તથા ટહેલ કરવાવનોં ઓર જહાં તાંઇ બને તહાં તાંઈ સિદ્ધ સામગ્રીકોં કાર્ય આપુહી કરનોં ઓર જો શાકાદિકકી સામગ્રી બજારતેં મંગાવેં સો નામધારી વિના કાહુપેં ન મંગાવેં. ઓર જો બને સો છોટી મોટી સેવા આપુહી કરેં. ઓર કુટુંબમેંતેં જાકી અત્યંત પ્રીતિ હોય તાસોં કરાવેિ. ઓર આપ પવિત્રતામેં રહે. ઓર

પવિત્રહીં કાર્ય કરેં ઓર રસોઇ શુદ્ધ પોતકે રાખેં, ઓર રાજભોગ પાછેં પાત્રાદિક માંજીકે ધરે. ઓર સખડીમેં બડી પવિત્રતા રાખેં, સો એક એકસે છી ન જાય. ઓર અપવિત્રતાસેં બુદ્ધીકી હીનતા હોય, તાતેં મલિનતાસેં ન રહનોં, ઓર મેલે બહુત વસ્ત્ર ન રાખનોં, સો કાહેતે જો વૈષ્ણવકે પાસ વૈષ્ણવ બેઠેં તબ ભગવદ્ ચર્ચા વાર્તા કરેં, તહાં સર્વથા પ્રભુ પધારેં, સો તિનકો ઉન વસ્ત્રનતેં વાસઆંવે. સો યહ ભાવ જાનિકેં વસ્ત્ર ઉજ્વલ રાખેં. ઓર ભગવદ્મંદિરમેં આપુકોં જાનોંપરે તવ ગ્લાનિ આવે, તાતેં ફટે મ્હોટેકી કછુ ચિંતા નહીં. અપને દેહકે અર્થ જેસો બને તેસો પહેરેં, પરંતુ બહુ મેલો ન રાખે, ઓર અપને દેહકે અર્થ કાહુકે દિખાયવેકે અર્થ આછો કપડા નાહીં પહેરે, યહ દાસકો ધર્મ હે. ઓર સૂકર, શિયાળ, ગર્ધભ, કુત્તા, ધોબી, નીચજાતિ, ચાંડાલ, ભંગી, ચમાર, આસુરી, સુતકી, રજસ્વલા, છાપકી, સર્પ, ઇત્યાદિકનકોં છુવેતો તત્કાલ ન્હાય ડારે. ઓર છીવેકે સ્પર્શતેં દીનકો છુયો દિનમેંહીં ન્હાય, રાત્રકોં છુયો રાત્રમેં ન્હાય. યહ વેદ સ્મૃતિ શાસ્ત્રમેં કહ્યોહેં. ઓર મહાપ્રસાદ ઉત્તમ ઠોરકો લેય, યા પ્રકાર આચારવિચાર સું રહે. ઓર યા પ્રકાર પુષ્ટિમાર્ગકી રીતિમેં ન સમઝે તો ભગવદીય વૈષ્ણવતેં પુછયોં ચાહિયે. ઓર ઉત્સવાદિકકોં લોપ ન કરનોં, કયોંકે, જબ ઉત્સવ આવતહે ઓર શ્રીઠાકુરજીકોં પરમ આનંદ હોયહે. જો ફલાનોં ઉત્સવ આવતહે. ઓર શ્રીઠાકુરજીકોં ઉત્સવ ન કરાવેતો શ્રીઠાકુરજી અપ્રસન્ન હોય જાય તાતેં ઉત્સવ યથાશક્તિ સર્વથા કરનોં, સો વિધિ પૂર્વક કરનોં. ઓર મનમેં દુઃખ પાયકેં ન કરનોં, ઓર કાહુકે આગે અપની બડાઈ ન કરની, જો મેંને ઉત્સવ કીયો. ઓર લૌકિક વૈદિક કાર્ય આય પડે તો ટારનોં નહીં. અપન કાર્ય આય પડે તો વૈષ્ણવકે ઘર તથા અપને ઘર વૈષ્ણવ પાસ કરાવેં. સો લૌકિક કાર્ય અર્થ અલૌકિક શ્રીઠાકુરજીકો ઉત્સવ ટારે તો શ્રીઠાકુરજી કુઢે. ઓર જીવકે ઉપર અપ્રસન્ન હોય. તાતે અલૌકિક કાર્યમેં મન રાખે, ઓર લૌકિક વૈદિક આવશ્યક હોયસો કરે, ઓર પુત્રાદિકકોં વ્યાહ કરે, તબ મર્યાદી હોય તહાં તિનકો ઘર પુષ્ટિમાર્ગકી રીતિસો મહાપ્રસાદ લેય. ઓર અન્યમાર્ગકી રીતિ હોય તો મહાપ્રસાદ ન લેનો. ઓર લૌકિક કાર્ય કરનોં હોય તો શ્રીઠાકુરજીકો વસ્ત્ર, સામગ્રી પહેલે કરની. ઓર લૌકિકકો કાર્ય પાછેં કરનો. ઓર નાત જિમામની હોય તો પ્રથમ શ્રીઠાકુરજીકી સામગ્રી કરે, પાછેં શ્રીઠાકુરજીકો ભોગ ધરેં, તાપાછેં વૈષ્ણવકો લિવાવે ઓર

વૈષ્ણવકો લિવાયે પાછે શ્રીનાથજીકી તથા ગુરૂનકી યથાશક્તિ ભેટ કહાઢેં. ઓર શ્રાદ્ધાદિકમેં વૈષ્ણવકોં ન લિવાવેં. ઓર સદા જાકે ઘર લેત હોય સો તા ભાંતિસો લિવાવે. ઔર લૌકિક ભાવતેં બ્રાહ્મણ ઓર જાતિકો લિવાવેં, ઓર અલૌકિક કાર્યમેં વૈષ્ણવકોં કરેં તહાં ઓરકે કરેકો પ્રયોજન નહીં. ઓર લૌકિકમેં કોઇ જાતિકોં બુરો માને તો વાકોં પ્રસાદ દેકેં પ્રસન્ન કરેં, તાતે અપને માર્ગકી નિંદા ન કરાવે, જો કાહેતેં સુ-દ્દઢ ભક્તિ ભઇ નાહીં હે, તાતેં મનમેં નિંદાતે દુઃખ હોય. દ્દઢ ભક્તિ વારેકોં તો કછુ લૌકિક વૈદિક સોહાય નહીં. વાંકો તો કેવળ અલૌકિક હીતે કામ હે, યા પ્રકારસોં રહનોં ઓર જ્યાં તાંઈ ભક્તિ દ્દઢ નહીં તહાં તાંઇ યહ જાને જો મેરી ભક્તિ મેં કોઇ પ્રતિબંધ ન કરે ઓર લૌકિક વૈદિક કરેં, તાતેં શ્રીઠાકુરજીકી સેવા નિર્વિઘ્નતાતેં કરે. ઓર મનમેં ખેદ હોયસો ન કરેં. ઓર પુષ્ટિમાર્ગિયસોં કોઈ વાતકો અંતરાય ન રાખે. ઓર કપટછલ ભગવદીયસોં ન રાખેં. ઓર લૌકિક વૈદિકકો કાર્ય હીન જાનેં, સો યહ પુષ્ટિમાર્ગકી રીતિ સર્વોપર જાનેં. ઓર ઇન ઇન્દ્રીયનકે વિષયાદિકનતેં શ્રીઠાકુરજીકો આવેશ જાતો રહે. ઓર કહેહે " विषयाक्रांतदेहानां नावेशः सर्वथा हरेः " સો યા પ્રકાર કરિકેં શ્રી આચાર્યજી મહાપ્રભુજી કહેહેં, સો સેવા બરાબર ધર્મ નહીં, સો વૈષ્ણવકોં બહુત કઠિન હે. ઓર વૈષ્ણવકો વિવેક વિચારસોં સર્વ કાર્ય કરનોં. દેશ કાલ સમયકો વિચાર રાખનોં. બુરેકે નિકટ ન જાનોં. ઓર વાસુ સંભાષણહું ન કરનોં. સેવા બનેં સો ઉત્તમ કાલ ઓર વ્રજ ભૂમિ ઉત્તમતે ઉત્તમ ભૂમિ જાનનો જો જહાં શ્રીપુરૂષોત્તમકી નિત્યલીલા સ્થિતિ હે. ઓર રાત્રકોં સયન કરનો તબ પ્રાતઃકાલકી સેવાકો સ્મરણ કરનોં. ઓર શ્રીઠાકુરજીકે,શ્રીમહાપ્રભુજીકે કીર્તનકરિ સોવનો,ઓર કીર્તન ન આવે તો શ્રીમહાપ્રભુજીકોં, શ્રીગુસાંઇજીકો તથા ગુરૂનકો સ્મરણ કરિકે સોવનોં સો સબનકે નામતેં સગરો દિન ખોટોખરો બોલ્યો હોયતો સબ સુખરૂપ હોય જાય. જેસેં રાત્રકે ફલતેં સગરે દિનકોં પ્રસાદ દુધવત્ ગુન કરે તા સમય ચરણાંમૃત લે સોવેતો વાકોં દુઃખ સ્વપ્નમેં હું નહીં આવે ઓર નિદતો મૃતક બરાબરિહેં. સો શ્વાસ આવે તથા નહીં આવે તાતેં ચરણા-મૃતકો સંબંધ મુખમેં બન્યોં રહેં, સો સર્વથા દુરગાત ન પાવેં. યા પ્રકાર-સોં વૈષ્ણવ યા કાલમેં સાવધાન હોયકે રહે, તવ બચેં. સો યા પ્રકાર શ્રીગોકુલનાથજી કલ્યાણભટ્ટપ્રતિ કહેહેં.

૨૩ ઈતિ શ્રીતેઈશમો વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અબ શ્રીગોકુલનાથજી ચોવિસમોં વચનામૃત કહતહેં, જો વૈષ્ણવકોં યહ ભય રાખનોં જો મેરી ભગવત્ સેવામેં અંતરાય ન હોય યહ ભાવ રાખનોં, ઓર સેવાકે અર્થ લૌકિક કુટુંબકો, પરોસી તથા રાજા, દેશકાલ, સબરો દુઃખ સહનોં, ઓર જાનનો યહ દુઃખહે સો તો દેહ સંબંધી હે, સો કોઈ કહા કરેંગો. ઓર ભગવત્સેવા મોકું ચાહિયે. ઓર દુઃખ સુખતો જગતેમેં જહાં જાયગો તહાં યાકો સિદ્ધિ હે, પરંતુ ભગવતસેવા તો બહુત દુર્લભહે. તબ અત્યંત પ્રભુ કૃપા કરેં તબ ભગવદીયકો સેવાકો સંયોગ બને. ઓર અપને મનમેં યહ જાને જો જહાં તાંઇ યહ દેહહે તહાં તાંઇ યહ દુઃખહે. ઓર લૌકિક દુઃખ સુખ મેરે સંગ નાહીંહે. તાતે દુઃખસુખ પાયકે સહન કરે. ઓર કહેં જો યહ સેવા મેરે જન્મ જન્મકોં કલ્યાણ કરતાહે. તાતેં યા જન્મમેં દુઃખ ભયોતો કહા ? પરંતુ સેવાતો બનતહે ઓર લૌકિક વૈદિકકે લિયે દેશ-દેશનમેં કિતનોં દુઃખ સહતહેં. સોતો તુચ્છ પદાર્થહે. ઓર યહાં અ-લૌકિક ભગવદ્સેવા તાકે અર્થ જો દુઃખ પાવેંતો આનંદ પાયકેં સહનો. ઓર ભગવદ્સેવા મન લગાયકે કરનોં. ઓર શ્રીઠાકુરજીકી સામગ્રી તથા નેગ બાંધે, સો નેગ રંચકહુ ઘટાવે નહીં. તાતેં અપની સામર્થ્ય દેખિકેં નેગ બાંધે, ઓર નેગ બાંધે પાછે ન કરે તો પ્રભુ નેગ વિના દુઃખ પાવે. યહ ભક્તિ માર્ગમેં નેગકી પ્રભુ આશા કરતહે, સો લૌકિક દષ્ટાંતતેં જાનનોં, જૈસેં કોઇ વૈષ્ણવકો મહાપ્રસાદ લિવાવે, સો વાકો એક દિન ઘટતો ધરેં તો વહ ભુખે રહેં, તા ભાવતેં વિચારિકેં નેગ બાંધનોં. ઓર જો કોઈ વૈષ્ણવ સેવામેં ચતુર હોય તો વાકો સેવામેં રાખનોં. ઓર કાહુકોં સામગ્રી આવેં કોઇ બીડા આછો બાંધિ જાનેં, કોઈ સુંદર માલા ગુંથી જાનેં, ઓર કોઇ સુગંધી, અતર, ફુલેલ, અરગજા, ચોવા ઓર રીતિ ભાંતિ જાનેતો વાકોં સેવામેં રાખે. ઓર કોઇ કુલ્હે ટીપારો વસ્ત્રનમેં બાંધિ જાને તો તિનસોં કરાવે. સો યા પ્રકારસોં પ્રીતિ પૂર્વક સેવા કરે. ઓર જામે ગુણ બહુત હોય ઓર પ્રીતિ ન રાખે, તાસું કછુ ન કરાવે. ઓર થોરો ગુણ હોય, પ્રીતિ તેં કરે, તાસો સેવા કરાવે. અપનેકો કછુ ગુણ આવત હોય, ઓર કોઈ વૈષ્ણવ શ્રદ્ધાપૂર્વક પછે તો કહેં પરંતુ આપતે ઠોરઠોર ન કહત ડોલે, ઓર અપને ગુનકો અભિમાન ન કરે, પ્રીતિપુર્વક વૈષ્ણવકોં બતાવનો, ઓર આપતેં નયોં વૈષ્ણવ હોય તો વાકો આછો જાનનો, ઓર આપુનતેં પ્રથમ હુએ વૈષ્ણવકી કાનિ રાખની, ઓર જાને જો યે વૈષ્ણવહે, ઓર મોતે બડો બડ-

ભાગીહે, ઓર પ્રભુનને ઇનકો બાલપણે તે અંગીકાર કિયોહેં. ઓર ભગવદ્‌ધર્મમેં છોટો બડો ન જાનેં, કૃપાકું દેખેં. ઓર કાહુકોં શરનિ આવતહી આછી દીશા હોતહે ઓર કાહુકોં જન્મ વિતીત હોય જાય. ઓર કછુ ન સમઝે તાતે યા માર્ગમેં બડો છોટેકો પ્રમાન નાહીં. જો યા માર્ગમેં તો કૃપાહીકો વિચાર હે. ઓર પુષ્ટિમાર્ગમેં શરણ આવે જાકો સુજાતિ જાનનોં, ઓરતે અપનોં ધર્મ ગોપ્ય રાખનોં. ઓર જો વસ્તુ પુષ્ટિ માર્ગમેં અંગીકાર કીની હે, તાહીકોં સમર્પે, ઓર સોઇ મહાપ્રસાદ લેય. ઓર તરબુજા, મુલી, ગાજર ઇત્યાદિક નિષિદ્ધ હેં, ઓર વેદ-મેંહુ વર્જિતહેં, તાતેં કબહુ ન લેય. ઓર શાસ્ત્રમેં વેંગનહું નિષિદ્ધ હેં, પરંતુ પુષ્ટિમાર્ગમેં તો લીને હેં. તાતે વેંગન ભોગ ધરિકેં લેય ઓર લોંન ડારો શાક ઓર ખીર શાસ્ત્રમેં સખડીમેં કહેહે તાકો અનસખડીકી રીતિ કરે. શાકાદીકમેં અગ્નિતેં ઉતારિ કેં પાછેં લોંન ડાર્યો ચાહિયે. થોરો બનેસો પુષ્ટિમાર્ગકી રીતિસોં કરનો. પુષ્ટિમાર્ગકી રીત બહુત બડીહે સો બડીહે. ઓર માર્ગકી ક્રિયાસોં કછુ ફલ નાહીહે. સો શ્રીગીતાજીમેં કહેહેઃ—

स्वधर्मे निधनं श्रेयः परधर्मो भयावहः

સો પરાયો ધર્મ ભય ઉપજાવેહે. તાતે કછુ કાર્ય ન હોય. ઓર અપનેં પુષ્ટિમાર્ગમેં રીતિ પ્રમાન કરેં, થોરોહી કરેં, ઓર શ્રીઆચાર્યજી મહા-પ્રભુજીકો આશ્રય કરે તો વા ધર્મને પ્રભુ પ્રસન્ન હોય. ઉત્સાહસોં બને સો કરે. કાહુકી લૌકિક પ્રતિષ્ઠા કરિકે ન કરેં. તવ વામેં શ્રીઆચાર્ય જીકી કાનિતેં શ્રીઠાકુરજી પ્રસન્ન હોય. ઓર પ્રભુ પ્રસન્ન ન હોય તબ યાકો કિયોં કહા ? તાતે પ્રભુનકેતો એક મનહીકી અપેક્ષા હે. ઓર શ્રીઠાકુરજીકેતો કોઇ વાતકી ઘટતી નાહીં. વૈષ્ણવકો જૈસો ભાવ હોય તેસો અંગીકાર કરેં તેસોઇ દાન કરેં, તાતેં વૈષ્ણવ અપની યોગ્યતા છોડી શ્રીઆચાર્યજી મહાપ્રભુજીકો આશ્રય કરેં. ઓર લૌકિક વૈદિકમેં લોક નિષ્ટા દિખાય અપનોં ધર્મ ગોપ્ય રાખેં. તહાં લૌકિક વ્યોહાર બનેંતો કરે જાનોં. તામેં જો ભગવદ્ ઇચ્છાતેં આયપ્રાપ્ત હોય તામેં તે શ્રીનાથજીકો અંશ પ્રથમ કાઢિયે. તાપાછેં ગુરૂનકો કાઢિયે. સોઉ થેલી ન્યારી કરિકે ધરત જૈયે તથા ગામમેં કોઇ વૈષ્ણવકે પાસ ધરત જૈયે. અપનેં ઘર દ્રવ્યકો કબહુ ન ધરિયે, સો કહા જાને કોઈ સમય કેસી કઠિનતા આય પડે, તો છિનમેં ધર્મ છુટિ જાય. યહ દ્રવ્ય કોઇ સમય ભગવદ્‌ધર્મકો નાશ કરે. સો ગામમેં કોઈ પ્રમાણીક વૈષ્ણવ હોય

તાકે ઘર ધરત જૈયે. સો શ્રીજીકોં ભેટીયા આવે સો તત્કાલ દે દેય. યહ ન જાનેં જો મેંહીં જાઉગો, તબ લે જાઉગો. ઓર ગામમેં ગુરૂ હોય તો ભેટ કાઢિ ભેટ કરિ આવેં. ઓર દુસરે ગામમેં હોયતો હુંડી કરિકે પઠાવેં. ઓર કોઇ વૈષ્ણવ ભરોંસેકો હોય તો વાકે હાથ પઠાવેં. સો કાહેતેં જો યા કાલમેં દ્રવ્ય ઓર પરસ્ત્રી એ ભગવદ્ ધર્મકો નાશ કર્તા હેં. સો શ્રીભાગવતમેં હું કહ્યોહે, જો કાષ્ટકી પુતરીકોહુ સંગ ન કરનોં. કયોંકિ ચિત્ર લિખી પુતરીકોં દેખેતેં વિકાર મનમેં હોતહે. તાતેં પરાઇ સ્ત્રીકો સર્વથા ત્યાગ કરનોં. ઓર વાકો કાલરૂપ જાનનોં. ઓર શ્રીગોવર્દ્ધનનાથજીકે તથા અપને ગુરૂનકે દર્શનકી સદા સર્વદા આરતિ રાખનો. ઓર યહ ન જાનનો જો મેં દોય ચારિ બેર હોય આયોહું. સો જયોં જયોં દર્શન કરે ત્યોં ત્યોં અધિક તાપ કરનોં. જાનેં જો દર્શન કરિવેકો ફલ કૃપા કરિકેં દીનોહે, ઓર યાહી ભાંતિ શ્રીયમુનાજીકે જલ પાનકો તાપ રાખનોં. ઓર શ્રીગોવર્દ્ધનનાથજીકે ટહેલવા વ્રજમેં રહત હેં, તિનસોં દોષભાવ ન રાખનોં જો કાહેતેં કિ વૈદિક શાસ્ત્રમેં કહેહેં, જો યા જગત શ્રીઠાકુરજીકોં ક્રીડાભાંડહેં સો સગરો જગત કાષ્ટકી પુતરી વત્ હે સો પ્રભુ ઉનકોં નચાવતહે, તેસેં નાચતહેં તાતેં કાહુકો દોષ ન દેખેં. ઓર આછી વાત હોય સો સમુજાવે. ઓર ન સમજત હોય તો ભગવદ્ ઇચ્છા જાનેં, તાતેં દોષબુદ્ધિ ન રાખેં. તામેં વ્રજ સંબંધી હે સો પ્રભુકે હે, જો પ્રભુકે વિચારે વિના પ્રભુકે ગામમેં પ્રભુકે પાસ કેસે રહેં, તાતે ઉનકો અલૌકિક કરિ જાનેં, ઉનકી સેવા ટહેલ બને સો કરે. ઓર આપ ઉત્તમ સ્થલમેં અપરાધકો ભય રાખેં, ઓર ઠોરકે અપરાધતો ઉત્તમ સ્થલમેં ગયે તે છુટેં. ઓર ઉત્તમ સ્થલકો પાપ વજ્રલેપ હોય જાય, સો કેસેં છુટે, તાતેં અપરાધકો સર્વથા ભય રાખેં. સો ઉત્તમ સ્થલકો ભય રાખકેં ખોટી બાત ન કરેં. ઓર કાનનતેં સુનેહુ નાહી. તવ ભાવ દ૰ હોય. તવ પ્રભુ પ્રસન્ન હોય. ઓર શ્રી ભાગવતકેં એક દોય અધ્યાયકો પાઠ કરનોં. ઓર એતન્માર્ગકે ગ્રંથનકી ટીકાકો શ્રવણ કરે વિના પ્રભુનમેં મન લાગે નાહીં, સો કાહેતેં જો ગ્રંથન વિના પુષ્ટિમાર્ગકોં સિદ્ધાંત કોંન જાનેં. ઓર વૈષ્ણવકે મુખતેં સુનેં તવ શ્રીઆચાર્યજી તથા શ્રીગુસાંઇજીકો પુષ્ટિમાર્ગકો સિદ્ધાંત સેવા ક્રિયા સંપુર્ણ અલૌકિક જ્ઞાન હોય. તબ પ્રીતિ બઢે, ઓર જબ પ્રીતિ ઉપજી, તબ યાકો સંપૂર્ણ કાર્ય સિદ્ધ ભયો. ઓર શ્રીસુબોધિનીજી શ્રી-વલ્લભકુલ વાંચે સો સુનેં, તથા નિવેદનીકે મુખતેં સુનેં. સો લીલાકો

ભાવ અપનેં હૃદેમેં શુદ્ધ કરિકેં રાખેં, કાહતેં જો ભગવદ્ મહાત્મ જાને વિના પ્રીતિ ન હોય, ઓર સુને વિના જ્ઞાન ન હોય. તાતે ભગવદ્ વાર્તા શ્રવણ અવશ્ય કરે, સો શ્રીઆચાર્યજી મહાપ્રભુજી નવરત્નમેં કહે હેં, જો હમ નિવેદન કિયેહેં, પરંતુ ભગવદીયકે સંગવિના, શ્રવણ કિયેવિના, જ્ઞાન ન ભયો તો પ્રીતિ ન હોય, તો પ્રભુ પ્રસન્ન ન હોય. જૈસે જગતમેં દ્રવ્યકો જ્ઞાનહે, તાતેં દ્રવ્યમેં પ્રીતિ હે, કાહેતેં જો દ્રવ્યકે ગુણ જ્ઞાનતે સંસારમેં સર્વ જ્ઞાન હોતહેં, સો યાહીતેં હોત હે, તેસેઈ પ્રભુનકે ગુણ જ્ઞાનતેં પ્રભુનકો જ્ઞાન હોય. સો સર્વોપર જાનિ પ્રીતિ હોય, તાતેં સંપૂર્ણ અલૌકિક કાર્ય સિદ્ધિ હોય. ઓર એતન્માર્ગ-કે અષ્ટ છાપકે કીર્તન ગાવે તથા સુનિવેમેં પ્રીતિ રાખેં, સો કાહેતેં જો પુષ્ટિલીલાકે દર્શન અષ્ટ છાપમેંહેં. ઓર અન્ય માર્ગકે કીર્તન જુગ જુગમેં અંશ કલાતેં કૃષ્ણ પ્રકટ હોતહેં, તિનકે હે તાતેં યહ જાનેં જો અન્યમાર્ગીય કીર્તન અપનેં શ્રીઠાકુરજીકી લીલાકે નહીહેં. યહ જાનિકેં કીર્તન ન સુનેં, કોઈ અન્યમાર્ગી એતન્માર્ગકે કીર્તન અષ્ટછાપકે ગાવેં તિનકો ન સુનેં. ઓર જેસે જમુના જલ ઓરકે પાત્રમેં હોય તો પુષ્ટિમાર્ગીય કેસેં પીવેં ? જો પીવે તો ભ્રષ્ટ હો જાય, તેસેંઇ અષ્ટ છાપકે કીર્તન વૈષ્ણવકે મુખતેં સુનેં. ઓર શ્રીઠાકુરજીકી સેવા તથા દર્શન કરિકેં નિકસેં તવ પીઠ ફિરિકેં બાહિર નિકસેં ઓર દંડવત્ કરે. તા પાછેં ઓર ઠોર જાય તબ અપરાધ નિવારણ હોય. ઓર શ્રીઠાકુરજીકે સનમુખ દંડવત્ કરે પરંતુ શ્રીઠાકુરજીકે પીઠ પાછેં દંડવત્ ન કરે. તહાં બેઠેહુ નહીં, સો કાહેતેં જો શ્રીઠાકુરજીકે પીઠ પાછે બહિરમુખતાહે, સો યાકોં હોય. સો દામોદર લીલાકે પ્રસંગમેં શ્રીઆચાર્યજી મહાપ્રભુજી કહેહેં, જો શ્રીયશોદાજી શ્રીઠાકુરજીકોં પકરનકોં આઇ, તવ શ્રીઠાકુરજી ભાજે સો જ્યોં જ્યો શ્રીઠાકુરજી ભાજે, ત્યોં ત્યોં પીઠ દીઠી, તબ ક્રોધ બઢયો, ઓર સ્નેહ છુટયો તવ શ્રીઠાકુરજી બંધે તાતેં પ્રભુનકે સનમુખ બેઠનોં ઓર અપનેં ગુરૂનકો સ્વરૂપ અપને હૃદેમેં રાખિ દંડોત કરિ વિજ્ઞપ્તિ કરેં, જો મહારાજ મેં સંસાર સમુદ્રમેં બુડતહો. તાતેં આપ બાંહ પકરી કે કાઢો તો નિકસી જાઉં. ઓર મેરી સામર્થ્યતો નિકસિવેકી નાહીંહે. સો મેં આપકી શરણહોં. આપકી સેવાકો ચોરહું. ઓર સાધન કરિકેં હીનહું. ઓર આપકી શરણ વિના, આશ્રય વિના, ઓર ઉપાય નાહીં હે સો મોંસે પતિતકો કૃપા કરિકે ઉદ્ધાર કરિવેવારે આપુહીહો સો આપ કૃપા કરોગે તબ પ્રભુ પ્રસન્ન હોઈગે ઓર શ્રીઠાકુરજી અપને

ઘરમેં બિરાજે હેં. તિનમેં ગુરૂભાવ પ્રભુભાવ દોઉ રાખે ઓર મુખારવિંદ રૂપ શ્રીઆચાર્યજી મહાપ્રભુજીહેં, યા ભાવતેં પુષ્ટિમાર્ગમેં ભાવહી મુખ્યહેં. સો લૌકિક દષ્ટાંતતેં કહતહેં, જો એક દેહ સંબંધ એક ભાવ સંબંધ. અપની બેટી સો દેહ સંબંધી વહુહે સો ભાવ સંબંધી અપની બેટી અપને દેહ તેં પ્રકટીહેં, પરંતુ પરાયે ઘર જાય, ઓર પાલી પોષીહે તોહુ અપને ઘરકી નાહીહે, ઓર વહુ કાહુકીતો પાલી પોષીહે, ઓર કાહુકી બેટીહે, સો ભાવ સંબંધતે ઘરમેં આઇ, ઓર માલિકની ભઇ. કાહે તેં જો જ્યાંહાં ભાવસંબંધ હે સો દઢહે સો જેસે દેહ સંબંધી યાદવ તીનકો ક્ષય ભયો, ઓર ભાવ સંબંધી જે વ્રજભક્ત તિનકો અપનપો દીયો, તેસેંઇ શ્રીઆચાર્યજી પુષ્ટિમાર્ગ પ્રકટ કરિકેં જીવનકું બ્રહ્મસંબંધ કરાયે, ઓર ભાવ સંબંધ દઢ કરિ દીયો, સો એસો દાન ભયોહે પરંતુ પતિવૃતા ધર્મમેં ચલે, તો પ્રભુ પ્રસન્ન હોય. તેસેંઇ વૈષ્ણવ સાક્ષાત શ્રીપુર્ણપુરૂષોત્તમકો અપનેં પતિ જાનેં, ઓર ઇનહીકે સેવા સ્મર્ણમેં તન, મન, ધન સમર્પન કરે તો પ્રભુ પ્રસન્ન હોય. તો યા પ્રકાર કૃપા કરિકેં શ્રીગોકુલનાથજી આપ કલ્યાણભટ્ટસોં કહે હેં. ઓર પાછે યહ આજ્ઞા કીયેહેં, જો યહ પુષ્ટિમાર્ગકો સિદ્ધાંત અત્યંત ગોપ્યહે. સો કાહુકે આગે મતિ કહિયો. ઓર કેવલ અનન્ય ભગવદિય હોય, તાસોં કહિયો, યહ હમારી શિક્ષાહે સો તુમ જાનોગે.

૨૪ ઇતિ શ્રીગોકુલનાથજીકૃત ચોવીસમો વચનામૃત સંપૂર્ણ.

અમદાવાદ
ખાડીયા, જેઠાભાઇની પોળ.
સંવત ૧૯૬૯ શ્રાવણ સુદિ ૧૧
મંગળવાર.

દાસાનુદાસ
વૈષ્ણવ હરિદાસ ઝવેરદાસના
દીનતાપૂર્વક ભગવદ્સ્મરણ વાંચશો.

સમાપ્ત

॥ अथ श्रीगोवर्द्धनवासि. ॥

શ્રીકૃષ્ણાય નમઃ શ્રીગોપીજનવલ્લભાય નમઃ

શ્રીવિઠ્ઠલેશ સદ્ગુરવે નમઃ

સાખી.

[૧]બંક, [૨]સપ્ત, [૩]રસ, [૪]દ્રષ્ટહેં, [૫]દર્શન, [૬]મનઅભિલાષ;
[૭]પૂર્ણ [૮]લોક, [૯]મનમથ, [૧૦]રઢણ; [૧૧]કુંજસદન, નીજબાસ.
શ્યામ બરણ ગિરિવરધરણ, ગોપીજન ચિત્ત ચોર;
વ્રજરાજ કુંવર જીયામે બસો; સુંદર નંદ કીશોર.

રાગ ગોડી.

શ્રીગોવર્દ્ધનવાસિ સાંવરેલાલ તુમ વિન રહ્યો ન જાય હો;
વ્રજરાજ લડંતો લાડિલે, ધ્રુ૦

[૧]બંક ચિત્તે મુસિકાયકેં લાલ સુંદર બદન દિખાય;
લોચન તલપે મીન જ્યોં લાલ પલ છિન કલ્પ વિહાયહો. શ્રીગો. ૧

[૨]સપ્ત સ્વર બંધાન સોં લાલ મોહન વેણુ બજાય;
સુરત સુહાઇ બાંધિકે નેંક મધુરે મધુરે સુર ગાયહો. શ્રીગો. ૨

[૩]રસિક રસીલી બોલની લાલ ગિરિ ચઢિ ગૈયાં બુલાય;
ગંગ બુલાઇ ધૂમરી નેક ઊંચી ટેર સુનાયહો. શ્રીગો. ૩

[૪]દૃષ્ટિ પરેં જા દિવસતેં લાલ તબતેં રૂચે નહિ આન.*
રજની નીંદ ન આવહી મોહિ વિસર્યો ભોજન પાનહો. શ્રીગો. ૪

[૫]દર્શનકોં નયના તપેં લાલ વચન સુનનકોં કાન;
મિલિવેકોં હીયરો તપેં મેરે જીયકે જીવન પ્રાણહો. શ્રીગો. ૫

[૬]મન અભિલાષા વ્હે રહી લાલ લાગત નયન નિમેષ;
એકટક દેખું આવતો પ્યારો નાગર નટવર ભેષહો. શ્રીગો. ૬

[૭]પૂર્ણ શશિ મુખ દેખકે લાલ ચિત્ત ચોટયો વાહી ઠોર;
રૂપ સુધારસ પાનકે લાલ સાદર ચંદ્ર ચકોરહો. શ્રીગો. ૭

---

* બીજું કાંઇ.

લોક લાજ કુલ વેદકી લાલ છાંડયો સકલ વિવેક;
કમલ કલી રવી જયોં બઢે લાલ છિનછિન પ્રીતિ વિશેષહો. શ્રીગો. ૮

૯
મન્મથ કોટિક વારને લાલ દેખી ડગમગી ચાલ;
યુવતીજન મન ફંદના લાલ અંબુજ નયન વિશાલહો. શ્રીગો. ૯

૧૦
યહ રંઢ લાગી લાડીલે લાલ જેસેં ચાતક મોર;
પ્રેમ નીર બર્ષાયકે લાલ નવઘન નંદકીશોરહો. શ્રીગો. ૧૦

૧૧
કુંજ ભવન ક્રીડા કરે લાલ સુખ નિધી મદન ગોપાલ;
હમ શ્રીવૃંદાવન માલતી તુમ ભોગી ભ્રમર ભુપાલહો. શ્રીગો. ૧૧
યુગ યુગ અવિચલ રાખીએં લાલ યહ સુખ સૈલ નિવાસ;
શ્રીગોવર્દ્ધનધર રૂપપેં બલિજાય ચતુર્ભુજદાસહો. શ્રીગો. ૧૨

સાખી.

યહ મેરે અભિલાષ હે, પુરો નંદકુમાર;
યહ છબીપર કોટીક વારણે, તનમન પ્રાણઆધાર. ૧
કહા કહુ રસના એકહે નહી લક્ષ કરોડ;
કેસે કરકે વર્ણવું, દાસ સદા કરજોડ. ૨

ઇતિ શ્રીગોવર્દ્ધનવાસિ સમાપ્ત.

અથ શ્રીસુંદરવહુજી કૃત ચિંતનનું ધોળ.

(રાગ–કેદારો.)

નંદનંદન સખી સુંદર વહાલો, ચિંતન તેનું કરિયેજી;
ત્રિવિધ તાપ વામેં સંસારી, લોકલાજ નવ ધરિયે. ચિંતન. ૧
શ્રીગોવર્દ્ધન વૃંદાવન જમુના, પુલિન કુસુમ દ્રુમ ફુલ્યાંજી
સુંદર કુંજ બહુત વનવેલી, ફલભારેં સઉ ઝુલ્યાં. ચિંતન. ૨
કોયલડી કુહુકુહુ રસમાતી, હંસ મોર સહુ ટોલાં જી;
કુસુમ કુસુમપ્રતિ મધુકર ગુંજે, ગાન મધુર સ્વર બોલ્યાં. ચિંતન. ૩
જલતરંગે શ્રીયમુના માતા, ફુલ્યા કમલ અનંતાંજી;
સીતલ પવન સૌરભ સુખકારી, ત્રિવધ વાયુ વહંતાં. ચિંતન. ૪
ચહુંદિશ અંબ કદંબ જ્ઞુ શાખા, બહુવિધ વેલી લાંબીજી;

નૂતન પાંન કુસુમ પરવાલી, લટક રહી બહુ આંબી. ચિંતન. ૫
કેતકી ચંપક ગુલાબ માધવી, વેલી સકલ વન છાઇ જી;
મણિમાણિકમય ભુમિ બિરાજે, અદ્ભુત કુંજ બનાઇ. ચિંતન. ૬
તકિયા ગાદી સેજ ગલીચા, ફુલ તણા તહાં સોહે જી;
ફુલ તિવારી ચોક ચંદ્રવા, મધુપ અંધ રસ મોહે. ચિંતન. ૭
રૂપ અનૂપમ વ્રજની નારિ, સોળે શૃંગારે સારી જી;
નાના કેલિ કરેં રસમાતી, સંગે લાલબિહારી. ચિંતન. ૮
બહુવિધ નારિ રંગ રંગ સારી, અંગ વીજલી ચમકે જી;
ચરણા ચોલી ભૂષણ ભારી, લટકે ઝાંઝર ઝમકે. ચિંતન. ૯
કુંજ તિવારી નવલ વિહારી, રાધા મોહન સોહે જી;
લલિતાજી ત્યાં પાન ખવાડે, નિરખી નિરખી મન મોહે. ચિંતન. ૧૦
એક મુઠા એક વીજણા ઢોરે, એક તો કુસુમ બનાવે જી;
એક કુસુમ લે હાર બનાવે, આપણે હસ્ત પહેરાવે. ચિંતન ૧૧
ત્યાં એક સુંદરી ચરણ તલાંસે, ખોલા માંહે લીધા જી;
નખમણીને અજવાળે દીઠાં, સોલે ચિન્હ પ્રસિદ્ધ. ચિંતન. ૧૨
પ્રથમ દક્ષણ ચરણ વિચારી, ધ્વજ અંકુશ નિહાળે જી;
પ્રફુલ્લિત કમલ રસભર્યાં દીસે, વજ્ર દુઃખ સર્વે ટાળે. ચિંતન. ૧૩
સાથીડો મંગલ સુખકારી, અષ્ટકોણ ઐશ્વર્ય દાતા જી;
જવ ઉર્ધ્વરેખા કલશ ભર્યા, રસ નિરખ નિરખ સામાતા. ચિંતન. ૧૪
ત્યાર પછી સખી વામ ચરણનાં, ચન્હ નિરખવા લાગી જી;
પ્રથમ ગોપદ જાંબુ દેખીને, મચ્છ તણી લેહ લાગી. ચિંતન. ૧૫
દીઠું ધનુપ જગત જયકારી, પાછળથી ત્રિકોણ જી;
અર્ધચંદ્ર સીતલ સુખકારી, મોક્ષદાયી વ્યોમાન. ચિંતન. ૧૬
નવસત ચિન્હ ચરણતલે શોભા, રક્તવરણ રસ ભારી જી;
દશ નખચંદ્ર મણિની શોભા કોટિ ચંદ્ર દ્યુતિ હારી. ચિંતન. ૧૭
નખમણિ જોત હૃદયમાં આવે, કોટિ તિમિર અઘ કાપે જી;
પુષ્ટિ પ્રકારે અનુભવ પાછે, અધરામૃત હરિ આપે. ચિંતન. ૧૮
ઉપર ભાગે કુંકુમ શોભા, તુલસી સૌરભ ખાણી જી;
ઉંચેથી વનમાલા સુંદર, ચરણકમલ પરસાણી. ચિંતન. ૧૯
દિવ્ય કનકમણિ માણિક હીરા, રત્ન જડિત છબિ રાજે જી;
જેમ જેમ પ્રભુજી ચરણ ચલાવે, નૂપુર કિંકિણી વાજે. ચિંતન. ૨૦

જંઘા ઘુટુરૂણુ ઉરુ દે શોભા, કદલીસ્થંભ સમાને જી;
પૃષ્ઠભાગતેં ભારી દીસે, નિતંબ અતિરસ દાંને. ચિંતન. ૨૧
કટિતટ પીતાંબરની શોભા, દિવ્ય કનક છબી રાજે જી;
ચંચલ થાયે વાયુવશથી, ચમક દામિની લાજે. ચિંતન. ૨૨
રસનાવલિ રસિક મન મોહે, રૂપ અનૂપમ દીસે જી;
કટિતટ ઉપર શોભા નવલી, ભુષણ સકલ વિશેષે. ચિંતન. ૨૩
નૃત્યસમેં ત્યાં રૂણઝુણ વાજે, શોભા તે શી કહેવાય જી;
ઘૂઘરડી એ કામણગારી, નિરખ ચકિત મન થાયે. ચિંતન. ૨૪
નાભી ગંભીર ન કટિ પાતલડી, સિંઘ બાપડો લાજે જી;
અંગઅંમ શ્યામ સુભગતા સીમા, ચંદન લિપ્ત બિરાજે. ચિંતન. ૨૫
નાભી હૃદય રોમાવલિ રાજે, નાના અલિગણ પંક્તીજી;
પીન વિશાલ ઉરસ્થલ શોભા, કૂચ કુંકુમની સંગતી. ચિંતન. ૨૬
તા ઉપર વૈજયંતી માલા, કંઠથી કટિલગ આવી જી;
દિવ્ય કનક નવરત્ન જડિત, સુજશ સકલ સુછાઈ. ચિંતન. ૨૭
તારાગણ મોતીની માલા, મધ્યતે દુગદુગી પ્રોઈ જી;
સોનાની નિર્મિત મણિમાલા, ગુંજામાલા સોઇ. ચિંતન. ૨૮
ઉપર શ્રીવત્સલાંછન સોહે, તેતો લક્ષ્મી ધામ જી;
સોના સુત્રે મણી પરોયો, કૌસ્તુભ તેનું નામ. ચિંતન. ૨૯
કંઠે પહેરી ઉરપર સોહેં, રાતા રંગે વાને જી;
જોતિ અનૂપમ મધુર રસાલી રવિશશિ કોટિ સમાને. ચિંતન. ૩૦
ત્રિવલિ કંઠ કનકની દુલરી, શોભા રસિક બિરાજે જી;
કુંદ કુસુમનિ માલા પહેરે, રાજિત ભક્ત સમાજે. ચિંતન. ૩૧
બાંહે બાજુબંધ દિવ્ય કનકના, ફુમકડા ત્યાં લટકેજી;
કર કંકણ મોતીના બેરખા, પોહોંચી હીરા ઝલકે. ચિંતન. ૩૨
બીજી દશનખ જોત રસાલી, હસ્તતલી તે લાલ જી;
મુરલી સુંદર સપ્તરંધ્ર સ્વર, બાજે પરમ રસાલ. ચિંતન. ૩૩
બાહુ અજાનુસ્કંધ અતિ સુંદર, પીતપિછોડી ઓઢી જી;
સુંદર નારી શ્યામ નિહારેં, ભવદુઃખ લજ્જા છોડી. ચિંતન. ૩૪
ચિબુક વજ્રભૂષણ અતિ ઝલકે, અધરબિંબ રસ રાતાં જી;
દંતપંકિત તે કુંદકલીસી, મંદહાસ રસમાતા. ચિંતન. ૩૫
નાસા સુંદર ચાંચ સૂડાની, નકવેસર નંગ ઝલકે જી;

ગજમોતી તે અદ્ભૂત દીસે, અધરબિંબ પર લલકે. ચિંતન. ૩૬
ગંડતે સરસ વિશાલ મનોહર, ચંદન ચિત્ર લિખાવ્યાંજી;
શ્રમજલ કણિકા અલક મધુપસમ, કાજળસરસ શોભાવ્યાં. ચિંતન ૩૭
મકર મનોહર કુંડલ કાંને, જોતી ઝલક રવિ લાજે જી;
સાંખ્યયોગ તે બેઉ જાણે માણિક રત્ન બિરાજે. ચિંતન. ૩૮
મોર મુકુટ સિર દિવ્ય કનકના, નંગ અમોલિક ઝલકે જી;
અર્ધચંદ્ર આકારે દીસે મોતી બાજુ લલકે. ચિંતન. ૩૯
ચિત્ર કપોલ તિલક છબિ રાજે, અલકાવલી અતિ ભારી જી;
ભ્રકુટી ઇંદ્રધનુષસી દીસે, કંદર્પમાન નિવારી. ચિંતન. ૪૦
નયનકમલ તેં અતી રસભીના, દીર્ઘ કમલ સમાનજી;
અતિ ઘુર્ણિત અતિ લોહિત લોને, કીકી કરે સનમાન. ચિંતન. ૪૧
પ્રેમસમુદ્ર કૃપારસ ભીની, રસબસ ચંચલતાઈ જી;
સુંદર મુરલી સુધારસ પૂરે, મધુરે મધુર બજાઇ. ચિંતન. ૪૨
તેવી સુંદરી સંગે રાધા રૂપ માધુરી સોહે જી;
સુંદર દાસી ચરણ તલાંસે નિરખિ નિરખિ મન મોહે. ચિંતન. ૪૩
અંગ સૌરભ તુલસીની માલા, લીલા કમલ ફિરાવે જી;
સૌરભ રસથી મોહ્યા અલિગણ, ગુંજત અંગ લપટાવે. ચિંતન. ૪૪
ચરણકમલ તે લોહિત વરણે, અગંતે કનક સમાને જી;
નવ પટ ચિન્હ નિહાલે રસસું, ત્યારપછી નખબાંને. ચિંતન. ૪૫
અણવટ વિછિયા નૂપુર સોહે, કુસુંબી કોરે સાડી જી;
નીલાંબર તપ રાતા ચરણા, શ્યામ કંચુકી ગાઢી. ચિંતન. ૪૬
જંઘા ઊરૂ હે કદલી જેવી, પુષ્ટનિતંબ છબિ ભારી જી;
નાભિ ગંભીરને કટિ કેસરીની, કિંકિણિની છબિ ન્યારી. ચિંતન. ૪૭
મુકતામાલ દુગદુગી ચોકી, રત્ન ખચિત બહુ હાર જી;
ઉર વિશાલ પયોધર ભારી, દુલરી તેજ અપાર. ચિંતન. ૪૮
કાલીગાંઠી તિનમની શોભા, કંઠ કુસુમની માલા જી;
કૂચ કુંકુમ અતિ સુંદર લીપ્યા, મૃગમદ પત્ર રસાલા. ચિંતન. ૪૯
બાજુબંધ રત્ન સુખકારી ચૂરી કંકણ સોહે જી;
પોહોંચી વીંટીને હાથ સાંકલાં, અંગૂઠડી મન મોહે. ચિંતન. ૫૦
બંધુક વરણે અધર રસાલ, દંત તે દાડિમ બીજ જી;
નકવેસરનું મોતી ઝલકે, મંદહાસ તે બીજ. ચિંતન. ૫૧

કરણ ફુલ તે કાંને સોહે, ચિત્રિત ગંડ વિશાલ જી;
ચંચલ નયન કમલેં રંગીલી, મોહ્યા ગિરિધરલાલ. ચિંતન. પર
મૃગમદ આડ લલાટ બિરાજે, ભૃકુટી ધનુષ સમાન જી;
કાજળ નયન ચિકુરલર લટકે, ટીલડી તેજ નિધાંન. ચિંતન. પ૩
શીશફુલ સેંથે રાખલડી, માથે કુસુમ ભરાવ્યાં જી;
બેહુદિશ દામિની રત્નજડિત, સુપીઠ ગોફણા ફાવ્યા. ચિંતન. પ૪
કંઠ હાથ મોહનજી મહેલી, ચાલી ચરણને ચાલે જી;
સુંદર શ્યામ અધરરસ ભોગી, રસવશ ચક્તિ નિહાલે. ચિંતન. પપ
દાસી સુંદરિ ચરણે લાગી, યે સુખ નિરખું ને ગાઉં જી;
વારંવાર જોઇને રીઝું, વલિ વલિ વારણે જાઉં. ચિંતન. પ૬
કુંજભુવનની કોમલ ભુમિ, છાયા સરસ રસાલ જી;
જલતરંગને યમુના ઘેહેરી, રાધા મોહનલાલ. ચિંતન. પ૭
ક્રીડારસ વશ શ્યામ પધાર્યા, સંગે વ્રજનારી જી;
નાચે ગાવે ભાવ દેખાડે, વિલસે લાલબિહારી. ચિંતન. પ૮
હાથ નચાવે ચરણ ચલાવે, કટિની મોડન મીઠીજી;
નયન ચલાવે તાલ મિલાવે, અદ્‌ભૂત ગતિ મેં દીઠી. ચિંતન. પ૯
રાધા નાચે મોહન નાચે, નાચે સઘળી નારી જી;
થેઇ થેઇ બોલે તાલ વજાડે, ક્રીડારસ વશ ભારી. ચિંતન. ૬૦
કંકણ વાગે કિંકણી વાજે, નૂપુર સકલ સમાજે જી;
તાલ મૃદંગ વિવિધ રસ વાજે, સંગિતેં સૂર સાજે. ચિંતન. ૬૧
ક્ષણ એક આલિંગન દે ભાજે, ક્ષણ એક વદન નિહાળેજી;
ક્ષણ એક અધર સુધારસ પાવે, ક્ષણ એક અંતર ટાળે. ચિંતન. ૬૨
એકની ચોલી ચરણા તાંણે, એકને આંખ મિચાવે જી;
તતક્ષણ છમકલડો કરી નાસે, તતક્ષણ આય મનાવે. ચિંતન. ૬૩
એક સખીના પાણી ગ્રહીને, ફુંદડી ભમર ભમાવે જી;
પીન પયોધર ઉરસું ભીડી, તનના તાપ સમાવે. ચિંતન. ૬૪
ફૂલ્યાં ફૂલ્યાં કમળ ઉછાળે, કંદુક માર ચલાવે જી;
પીતાંબર લઇ માથે મૂકે, નાના નાચ નચાવે. ચિંતન. ૬પ
ક્ષણ એક કુંજ મુની થઇ બૈઠે, સાથ સકલને ખિજાવેજી;
પાછલથી ઉર અંતર ભીડી, ચુંબન કરી રિઝાવે. ચિંતન. ૬૬
ક્ષણ એક લંબ કદંબ ચઢીને શાખા ડાળ ઝુલાવેજી;

ક્ષણુ એક બીજી ડાળ ગૃહીને, વનચર સકલ ખિજાવે. ચિંતન. ૬૭
ક્ષણુ એક ધાઇ પાછલથી આવે, ક્ષણુ એક આંખ મિચાવેજી;
ક્ષણુ એક મધ્ય સભામાં આવી, શ્રીહસ્ત કંઠ ધરાવે. ચિંતન. ૬૮
સપ્તસુરન ધુની મુરલી વજાડે, અધર સુધારસ પાયે જી;
મધુર રાગ કેદારો આલાપે, નિજજન સર્વ વશ થાયે ચિંતન. ૬૯
તાન બંધાન વિવિધ રસ સીંચે, સુખનાં તરંગ ચલાવેજી;
મોહ્યા નિજજન પ્રીતમ ઉપર રસના ઓઘ ડલાવે. ચિંતન. ૭૦
મોહ્યા પંખી મૌન થઇ બેઠાં, તરૂ મધુધારા વરખેજી;
ઝરે પાષાણુ જલ સ્થિર થાયે, મૃગગણુ એકટક નિરખે. ચિંતન. ૭૧
રાસ રચ્યો રસકેલિ મનોહર, તાનમાન બંધાન જી;
તાંડવ તાન ઉરપ લેઈ નાચે, બિચબિચ મધુરે ગાન. ચિંતન. ૭૨
નવ નવ રાગ રંગ રસ જામે, નૂપુર કિંકણી વાજે જી;
તાતાથેઇ થેઇ થેઇયા નાચે, રસ સંગીતે સાજે. ચિંતન. ૭૩
કુંડળ લોલ નયનના ચાળા, બંધ કંચુકી ટૂટેજી;
સિથિલિત હાર ચીરમણિમાલા, કુસુમહાર કચ છૂટે. ચિંતન. ૭૪
આલિંગન ચુંબન રાસક્રીડા, રાસ વિલાસે થાયે જી;
કુચ કઠોર શ્રીહસ્તે ભીડીને અધર સુધારસ પાયે. ચિંતન. ૭૫
કુંજ નિકુંજ સેજ સમારી, કુસુમ પ્રવાલ સુધારે જી;
સ્થલ સુંદર સંજોગ કરીને, રાધા સંગ પધારે. ચિંતન. ૭૬
રતિરસ દાન કરણુ મનમોહન, કુસુમ સેજપર રાજે જી;
ષટઋતુ સુખદ સમીપે સેવે, પવન ત્રિવિધ સુખ સાજે. ચિંતન. ૭૭
છોડે બંધ વસન બહુ ટાલે, રતિરસ આતુર થાયે જી;
ગાઢાલિંગને અંગો અંગભીડિને, અધર સુધારસ પાયે. ચિંતન. ૭૮
તરલિત અંગ રંગરસ વસથી, નૂપુર કિંકણી વાજે જી;
ઉરજ ઘાત નખપાત રદનકર, રતિરસ કેલિ બિરાજે. ચિંતન. ૭૯
વિપરિત ભાંતિ વિવિધરસ ક્રીડા, કુજરંધ્ર સખિ પેખેજી;
નિરખિ નિરખિ સુખઅતિરસ પામે, જન્મ સફલકરિ લેખે. ચિંતન. ૮૦
પદરજ વંદે સુંદર દાસી, ચરણુ હૃદામાં ધારેજી;
કૂચ કઠોરસુ ભીડે નારી, હૃદય તાપ નિવારે. ચિંતન. ૮૧
મંજન ચરણુ કરે નિજદાસી, સુંદર પાન ખવાડે જી;
અરસપરસ ખાયે ખવરાવે ચરવિત સખિ મુખ ધારે. ચિંતન. ૮૨

અરસપરસ શૃંગાર કરાવે, ભૂષણ વસન સમારે જી;
રતીસમેં જાણી સુંદર વહાલો, યમુનાજલ પાઉં ધારે. ચિંતન. ૮૩
નવલકિશોર નવલ વ્રજનારી, જલક્રિડારસ રીઝે જી.
માંહોમાંહે પ્રેમ મગનસું, છાંટે રંગરસ ભીંજે. ચિંતન. ૮૪
એક સીંચે એક સેન બતાવે, એક તે પ્રેમ નિહાળેજી;
ટૂટે બંધ વછૂટે સાડી લીલા અંબુ ઉછાળે. ચિંતન. ૮૫
છૂટે કેસ વસન જલધારા, ધાઈ ધાઈ અંગ લપટાવે જી;
રસવશ થઈ અંગોઅંગ ભીડી, અધર સુધારસ પાવે. ચિંતન. ૮૬
ટૂટે હાર ચીર બંધ છૂટે, ચોલી બંધ નીવારે જી;
અંગોઅંગ અમિત રસ ભીનેં, શ્યામા શ્યામ બિહારી. ચિંતન ૮૭
ફૂલી નિકુંજ સમીપેં પધાર્યા, ફરી શૃંગાર કરાવે જી;
વસન આભૂષણ કુંકુમ ઉરસૂં, માથે કુસુમ ભરાવે. ચિંતન. ૮૮
શ્યામા શ્યામ શૃંગાર કરીને, ચંદન ચિત્ર બનાવે જી;
મુખ તાંબૂલ મધુર રસ ભીના, યુવતિ યૂથ સંગ ભાવેં. ચિંતન. ૮૯
એકતો નયન માધુરી નિરખે, એકતો વદન નિહાલે જી;
એકતો અધરસુધારસ ચાખે, ચાખી ઉરછબિ સાલે. ચિંતન. ૯૦
નવ તરૂણી જોબન મદમાતી, ચંચલ નયન વિશાલે જી;
વલ્લભ વલ્લભીસું પ્રેમ જણાવે, કંઠ બાંહેલડી ઘાલે. ચિંતન. ૯૧
મંદ મરાલચાલ ચલે મોહન, ગજ ગતિ ચાલે ગોપી જી;
કરિણીયૂથ મહામત હાથી, નંદકુંવર સંગ ગોપી. ચિંતન. ૯૨
લલિત ત્રિભંગી નવ નવરંગી રસિક શિરોમણિ રાધા જી;
સંગ નિકુંજ સમીપેં પધાર્યા, વાધ્યો રંગ અગાધા. ચિંતન. ૯૩
સખી એક છાક લઈ આવી, બહુવિધ મેવા લાવીજી;
નાનાવિધ પકવાન મીઠાઇ, શ્રીહરિનેં મન ભાવી. ચિંતન. ૯૪
આરોગે પ્રભુ અતિશે પ્રીતે, વ્રજનારીનેં સંગેજી;
એક એકને ખાય ખવરાવે, ક્રીડા ઉદિત અનંગે. ચિંતન. ૯૫
લીલા લલિત મન ગાઈ વિચારે, અંતર અનુભવ કરિયે જી;
પ્રથમ શ્રીવલ્લભ ચરણ રેણુની, આશા મનમાં ધરિયે. ચિંતન. ૯૬
કામ ક્રોધ મોહ મદ મચ્છર, લોભ લાલસા તજિયે જી;
સમાધિ ભાષા નિત્ય વિચારી, શ્રીવલ્લભ પદ ભજિયે. ચિંતન. ૯૭
સેવા સ્મરણ કથા વાર્તા, વૈષ્ણવજનસું પ્રીતે જી;

નિત્ય ગોષ્ટિ વૈષ્ણવસું વહાલી, પ્રેમરંગની રીતં. ચિંતન. ૯૮
સ્તુતિ નિંદા બે ત્યાગ કરીને, અસત્ય સંગ નિવારો જી;
હરખ શોક ટાલો મનમાંથી, ચરણ કમલ ચીત્ત ધારો. ચિંતન. ૯૯
વિષયવાસના મૂલ ન કરિયે, સંગ અનોખો ટાળો જી;
રાગ દ્વેશ મનમાં નવ ધરિયે, શ્રીહરિ નિત્ય નિહાળો. ચિંતન. ૧૦૦
જુઠું કટુક વચન નહિ બોલો, સુખ દુઃખ સમકરિ રાખો જી;
કપટ કલેશ મૂર્ખતાવાણી, માનઅપમાન સઉ સાંખો. ચિંતન. ૧૦૧
શ્રીવલ્લભપદ કમલ વિચારો, આજ્ઞા રંચક ન ટાળોજી;
મારગ રીતે તત્પર રહીને વચન પ્રભુજીના પાળો. ચિંતન. ૧૦૨
સત્ય વચન મુખ માધુરી વાણી, પ્રેમ નિરંતર રાખોજી;
સીતલ ભાવ સંતોષે રહેવું, કઠિણ વચન નવ ભાખો. ચિંતન. ૧૦૩
વિવેક વિચારે દીનતા રાખો, ધીરજ કરિ દુઃખ સહેવુંજી;
વ્યાપક સર્વે કૃષ્ણ વિચારો, સાક્ષીવત્ થઇ રહેવું. ચિંતન. ૧૦૪
પુષ્ટિ પ્રકારે સેવા કરિએ, ભજન ભાવસૂં કીજેજી;
વૈષ્ણવજનસૂં પ્રીત ઘણેરી, કૃષ્ણ કથા રસ પીજે. ચિંતન. ૧૦૫
નખઃસિખ રૂપ વિચારે ગાવે, અનુદિન ચીંતવન કરિયેજી;
વિગત રાગ સંસાર ભૂલાવે, લીલામાં ચીત્ત ધરીયે. ચિંતન. ૧૦૬
અષ્ટોત્તરશત પદ તે મણિકા, નિશદિન મુખશું ફેરોજી;
રાધા મોહન ગોપી સંગે, ક્રીડા અનુદિન હેરો. ચિંતન. ૧૦૭
દાસી સુંદરી જાય બલિહારી, પ્રેમ હરપ સુખ ગાયેજી;
શ્રીવલ્લભપદકમલ કૃપાથી, આનંદ પુલકિત થાયે. ચિંતન. ૧૦૮

ઇતિ શ્રીસુંદરવહુજી કૃત ચિંતનનું ધોળ સમાપ્ત.

अथ श्रीवनजात्रा लिख्यते.

श्रीगोपालकृष्णाय नमः ॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः

પ્રથમ શ્રીવલ્લભજીને જાણુંરે; શ્રીગુરૂદેવના ચરણે ચીત્ત આણુરે;
વ્રજભૂમીના ચરિત્ર વખાણું, ચાલો વનજાત્રાનાં સુખ લઇયેરે. ૧
શ્રીગુસાંઇજીએ કીધો વિચારરે, વનજાત્રા કરવા નિરધારરે;
વ્રજભૂમીની લીલા અપાર. ચાલો. ૨

શ્રીવિઠ્ઠલ પ્રભુ પરમ દયાલરે, સેન આર્તિ કરી તતકાલરે
સાથે લીધા શ્રીવલ્લભલાલ. ચાલો. ૩
સંવત સોલસેંની સાલ રે, ભાદરવા વદિ દ્વાદશી સારરે;
વહાલો ઉતર્યા શ્રીજમુનાજી પાર. ચાલો. ૪
પધાર્યા શ્રીવિઠ્ઠલ નાથરે, ચાલ્યો રસિક વૈષ્ણવનો સાથરે;
સૌને મસ્તક ધરિયા છે હાથ. ચાલો. ૫
ત્યાંથી આવ્યા શ્રીમથુરાજી માંહ્યરે, હાથજોડ કરી છે ત્યાંયેરે;
વિશ્રાંતઘાટ શ્રીયમુનાજી ન્હાયે. ચાલો. ૬
શ્રીવલ્લભ પ્રભુની બેઠક છે ત્યાંયેરે, દર્શન કરીને ત્યાં ભોગ ધરાયેરે;
પછી પરિક્રમા કરવાને જાયે. ચાલો. ૭
ત્યાંથી સત્તઘરા માંહે જઇયેરે, બિજા અનેક ધામ સર્વે કહિયેરે;
કૂપ સપ્તસાગર કૃષ્ણ કૂપ લહિયે. ચાલો. ૮
ત્યાંથી મધુવન જઇને રહિયેરે, ત્યાં મહાપ્રભુજીની બેઠક કહિયેરે;
ભોગ ધરિને તાલવન જઇયે. ચાલો. ૯
કમોદ વનના તે દર્શન કરીયેરે, ગ્વાલમંડલી કરીને છાક ધરીયેરે;
શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠકે અનુસરીયે. ચાલો. ૧૦
સાંતનવનમાં સાંતનકુંડ ન્હાયારે, વહાલો વનમાં પધાર્યા પ્રભુ ત્યાંહાંરે.
પ્રભુ સાત વર્ષના આવ્યારે, ત્યાંહાં સતુવાના ભોગ ધરાવ્યા. ચાલો. ૧૧
વહાલા વનમાં પધાર્યા પ્રભુ આપરે, ત્યાં થયો ગાયસિંઘનો મીલાપરે;
કૃષ્ણકુંડ ન્હાઈને ઢાલા છાપ. ચાલો. ૧૨
ત્યાં મહાપ્રભુજીની બેઠકનો છે ધામરે, ત્યાંહાં બોહોલી ગાયના છે ઠામરે;
દર્શણ કરતાં પુર્ણ કરે કામ. ચાલો. ૧૩
ત્યાંથી જીકન ગામમાં જૈયેરે, શ્રીબલદેવજીના દર્શન પૈયેરે;
રૈણુકુંડ બલભદ્ર કુંડ ન્હૈયે. ચાલો. ૧૪
શ્રીકુંડ ન્હાઇને પાવન થઇયેરે, રાધાકૃષ્ણ કુંડે જઈ ન્હાઇરે;
શ્રીવલ્લભ વિઠ્ઠલની બેઠક ચિત્ત લઇયે. ચાલો. ૧૫
રાજ કદમ મુગટ દર્શન કરિયારે, ચવર કૃષ્ણવડ જોઈ મન હરિયારે;
ત્યાંહાં કૃષ્ણકૂપે જલ ભરિયા. ચાલો. ૧૬
ત્યાંહાં પાંચ પાંડવના છે ઝાડરે, છઠ્ઠો વૃક્ષ નારાયણ અવતારરે;
ત્યાં શ્રીઠાકુરજીના દર્શન થાય. ચાલો. ૧૭
શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક ચિત્તધરિયેરે, ત્યાંહાં ભોગ ધરિને અનુસરીયેરે;
ત્યાંથી શ્રીજીના દર્શન કરિયે. ચાલો. ૧૮

નારદકુંડ કુસ મોખર વનરે, ત્યાં છે રત્ન સિંઘાસન ધન્યરે;
ત્યાં ઓધવજી થયા પ્રસન્ન. ચાલો. ૧૯
ત્યાંથી માનસી ગંગા જઈ ન્હાઇયેરે, મ્હોટા ચક્ર તિરથ ત્યાં કહિયેરે;
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠકે જઇયે. ચાલો. ૨૦
ત્યાંહાં બ્રહ્મકુંડના સ્નાનરે, દાણુ ઘાટે લિધા પ્રભુ દાણુરે;
વ્રજ જુવતીનાં રાખ્યાં માન. ચાલો. ૨૧
ત્યાંથી ચાર કુંડ તે કાહયેરે, રણુમોચન પાપમોચન ન્હાઇયેરે;
ધર્મરોચન ગૌરોચન જઇયે. ચાલો. ૨૨
લીધી જમુનાવતાની વાટરે, ત્યાંહાં શ્રીજમુનાજીનો ઘાટરે;
અડીંગમાં દાણ લઇને ફોડયા માટ. ચાલો. ૨૩
ત્યાંથી ગામ પરાસોલી જઇયેરે, ચંદ્રકૂપને વડ ત્યાં કહિયેરે;
ત્યાંહાં ચંદસરોવર ન્હાઇ. ચાલો. ૨૪
ત્યાંહાં બ્રહ્મરજની કરિને રાસરે, વ્રજભક્તની પૂરી આશરે;
ષટ માસની કીધી રાત. ચાલો. ૨૫
ત્યાં બેઠક શ્રીવલ્લભ વિઠ્ઠલવરનીરે, ત્યાંહાં સામગ્રી ભોગ ધરીનેરે;
ત્યાંહાં સેવા કરો ફુલઘરની. ચાલો. ૨૬
શંકર્ષણ ગંધર્વકુંડ ન્હાઇયેરે, શ્રીબલદેવજીના દર્શને જઇયેરે;
આનોરમાં શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક કહિયે. ચાલો. ૨૭
ત્યાંથી ચાલી ગોવિંદકુંડ ન્હાયેરે,
ત્યાં તો જન્મ તણા દુઃખ જાયે. ચાલો. ૨૮
શ્રીજીના હસ્તાક્ષરના છે ચીન્હરે, ત્યાં મુગટ ટોપીના દર્શનરે;
ત્યાહાં ચતુરા નાગાના છે વન. ચાલો. ૨૯
અપછરા કુંડ થઇ શ્યામ ઢાક જાયરે, ત્યાંહાં શ્રીજી ચરાવે છે ગાયરે;
ત્યા સુંગંધી શિલા કહેવાય. ચાલો. ૩૦
સિંઘાસન ગઢિયા મનભાવેરે, ત્યાંહાં પાઘનાપેંચ કહાવેરે;
પ્રભુ નૌકા કરી રમ્યા તે સુહાવે. ચાલો ૩૧
સુરભી ગાયતણા ખુરની રેખોરે, ઐરાવત હાથીના પગ ત્યાં નિરખોરે;
શ્રીજીના ચરણ ચીન્હ જોઇ હરખો. ચાલો. ૩૨
સિંદુરી સિલાએ સિંદુર થાયેરે, શ્રીપ્રીયાજીની માંગ ભરાયરે;
ત્યાં કાજલી વાજણી સિલા કેહેવાયે. ચાલો. ૩૩
પુછરી થઇને સુરભીકુંડ ન્હાઇયેરે, ત્યાંહાં રામદાસજીની ગુફા કહીયેરે;
ગોવિંદસ્વામિ કદમ ખંડી જઇયે. ચાલો. ૩૪

શ્રીગોવર્દ્ધન પુજા કરવાનો ઠામરે, શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક સુખધામરે;
ત્યાં ગોપાલપુર છે ગામ. ચાલો. ૩૫
ત્યાં છે સાત મંદીર તે કહિયેરે, શ્રીગુસાંઇજીની બેઠકે જૈયેરે;
એતો નયણે નિરખી સુખ પૈયે. ચાલો. ૩૬
શ્રીગિરિરાજની પૂજા કરવીરે, ત્યાંહાં સામગ્રી ભોગ ધરવીરે;
સુંદર સિલા જોઇને અનુસરવી. ચાલો. ૩૭
દંડવતી સિલાએ દંડ કીજેરે, ત્યાંહાં રૂદ્રકુંડ જોઇ લીજેરે;
ઢાંક ચોગાનમાં ચિત્ત દીજે. ચાલો. ૩૮
ત્યાંથી જાન અજાનવૃક્ષ જઈયેરે, ત્યાંહાં વ્રજભક્તે પુછ્યું તે કહિયેરે;
ત્યાંથી પ્રભુજી પધારયા તે સુખ લઇયે. ચાલો. ૩૯
ગુલાલ કુંડમાં ગુલાલ બહુ વરષેરે, તે જોઇ જોઈ મનડાં હરષેરે;
શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક સુખ દર્શે. ચાલો. ૪૦
ત્યાંહાં વિલછુ કહિયે શુભ નામરે, કદમ ખંડી ગાંઠોલી છે ગામરે;
એ શ્રીગોવર્દ્ધનના સર્વે છે નામ. ચાલો. ૪૧
પરમંદરા કૃષ્ણકુંડ ધામરે, તે શ્રીદામા સખાના છે ગામરે;
ત્યાં પ્રભુ છાક આરોગ્યા પૂરી હામ. ચાલો. ૪૨
બદ્રી કુંડ આદી બદ્રી ધામરે, બદ્રીનારાયણ લીલાનો છે ઠામરે;
અલક ગંગા નદીનું છે નામ. ચાલો. ૪૩
નવનિતના પર્વત છે રસખાણોરે, ઈંદ્રાલીમાં ગાય ચરાવી ઇંદ્રિજાણોરે;
ઈંદ્રકુંડ કૂપ ત્યાં વખાણો. ચાલો. ૪૪
કામ વનની પરીક્રમા કાહયેરે, ત્યાંહાં વમલ કુંડમાં ન્હાઇયેરે;
લુકલુક આંખ મિચામણ જઇયે. ચાલો. ૪૫
ચરણ પહાડી ચરણ પ્રભુ ધરિયારે, વ્રજભક્તને ચકિત કરિયારે;
છાક આરોગ્યા હરખ મન ધરિયા. ચાલો. ૪૬
નંદબટમાં પ્રભુજી બેઠારે, સુરભી કુંડમાં ન્હાવા પેઠારે;
ત્યા શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠકે જઇ ભેટયા. ચાલો. ૪૭
ત્યાંહાં ગિસની સિલાપર આવ્યોરે, વ્યોમાસુર ગુફા ત્યાં જાવારે;
દૈત્ય મારીને ગૌગોપ લાવ્યા. ચાલો. ૪૮
ભોજન થાલીએ ભોજન કીધાંરે, સખા મંડલીમાં બહુ સુખ દીધાંરે;
માનસી કુંડમાં આચ્મન લીધાં. ચાલો. ૪૯
હવે ગામ કહિયે કનવારારે, ત્યાં પ્રભુ આરોગ્યા કુંડ બારારે;
વ્રજભક્તના કારજ સારયા. ચાલો. ૫૦

કદમ ખંડી સુનેરાની સારીરે, ત્યાંહાં રાસ રમ્યા ગિરિધારીરે;
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક સુખકારી. ચાલો. ૫૧
ચિત્રવિચિત્ર સિલા શુભ ઠામરે, ત્યાં શ્રીબલદેવજીનો ઉંચો ધામરે;
ત્યાંહાં રાસ રમ્યા બલરામ. ચાલો. ૫૨
ત્યાંહાં દેહકુંડના સ્નાનરે, ત્યાંહાં સુવર્ણના કરો દાનરે;
દ્વિજજનનાં કરયાં સનમાન. ચાલો. ૫૩
હવે ત્યાંથી જૈયે બરસાનેરે, કરો ભાનોખરના સ્નાનરે;
ત્યાંહાં રાજ કરે વૃષભાન. ચાલો. ૫૪
ત્યાં શ્રીરાધાજી રૂપ નિધાનરે, તેઉની અષ્ટ સખી છે સુજાણરે;
તે તો બહુ બિધિના કરે ગાંન. ચાલો. ૫૫
ત્યાંથી નોવારી ચોવારી જઇયેરે, ત્યાં રત્નકુંડ હોહોલીકુંડ કહીયેરે;
વલી મોહનીકુંડ ત્યાં લહિયે. ચાલો. ૫૬
માનગઢમાં તે માન જણાવ્યારે, દાણ ઘાટમાં તે દાણ ચુકાવ્યારે;
દધીને સાટે નૃત્ય કરાવ્યા. ચાલો. ૫૭
ગેહેબર વન સાંકરીખોર આવ્યારે, ત્યાંથી પ્રભુજી વનમાં સદ્ધાવ્યારે;
શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક મન ભાવ્યાં. ચાલો. ૫૮
વિલાસગઢમાં વિલાસ રાસ કરિયારે, મોરકુટિમાં મોર રૂપ ધરિયારે;
નૃત્ય કરી શ્રીરાધાજીના મન હરિયા. ચાલો. ૫૯
ત્યાંથી પીરિપોખર ત્યાં ચાલોરે, જઇને સંકેત વનને નિહાલોરે;
શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠકમાં મ્હાલો. ચાલો. ૬૦
ત્યાંથી સંકેતવનમાં પધારયારે, પ્રેમ સરોવર પ્રેમ વધાર્યારે;
વ્રજભક્તના કારજ સારયા. ચાલો. ૬૧
ત્યાં શ્રીગુસાંઇજીની બેઠક છાજેરે, શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક ત્યાં રાજેરે;
કૃષ્ણકુંડ કદમ ખંડીમાં ગાજે. ચાલો. ૬૨
ત્યાં શ્રીચંદ્રાવલીની કુંજરે, ત્યાંહાં ચંદ્રાવલી છે કુંડરે;
શ્રીગુસાંઇજીની બેઠક છે રસપુંજ. ચાલો. ૬૩
લલીતા બીશાખાના કુંડ જોઇયેરે, તેઉના કુંડ જોઇને મન મોહીયેરે;
પુર્ણમાસી લીલા સુખ સોહિયે. ચાલો. ૬૪
ત્યાં શ્રીજસોદાજીને મંદિરે જાવુંરે, ત્યાંહાં પ્રભુજીને જોઇ આવુંરે;
ત્યાં ચરાવ્યાં વાછડાંને ગાઉં. ચાલો. ૬૫
ત્યાં મધુસુદન કુંડની વાટરે, ત્યાંહાં મહિ વલોવ્યાના છે માટરે;
ત્યાં છે ચરણ પહાડીનો ઘાટ. ચાલો. ૬૬

ત્યાંથી પાન સરોવર આવ્યારે, ત્યાં ગાય વાછડાને જલ પિવરાવ્યારે;
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠકમાં સિધાવ્યા. ચાલો. ૬૭
છોંકર કદમ વૃક્ષ સ્થલે લીલારે, ત્યાં ગાય વાછડા બાંધવાના ખીલારે;
જઇને મોતી કુંડમાં ઝીલ્યા. ચાલો. ૬૮
ગાયોને મોતીની માલા પેહેરાવીરે, તે તો પ્રભુજીને મન ભાવીરે;
ત્યાંથી ઢેર કદમ પર આવ્યા. ચાલો. ૬૯.
વિલાસવટની લીલા સુખકારીરે, વેણી ગુંથી શ્રીકુંજવિહારીરે;
ત્યાં કુંડલવનની છબી ભારી. ચાલો. ૭૦
ત્યાં શ્રીનંદ જસોદાજી નિરખોરે, બલી રામકૃષ્ણ જોઈ હરખોરે;
નંદ ગામની લીલા પરખો. ચાલો. ૭૧
આગલ આવ્યુ કરેલા ગામરે, તે તો ઉપવન કહિયે નામરે;
ત્યાં કૃષ્ણકુંડ છે ધામ. ચાલો. ૭૨
ત્યાં કરી રાસ લીલા નિર્ધારરે, ત્યાં છે કદમખંડી બહુ ભારીરે;
શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક પરવારી. ચાલો. ૭૩
ત્યાંથી આંજન ગામમાં રહિયેરે, આંજન ખરમાં જઇ નાહીયેરે;
આંજનકુંડ વિહાર સુખ લઇયે. ચાલો. ૭૪
તેની પાસે પિસાયો ગામરે, ત્યાં જલ આરોગ્યા પુરણ કામરે;
ગોપીજને કર્યો વિશ્રામ. ચાલો. ૭૫
આગલ કહીયે ખિદરવન ગામરે, ત્યાં ગાયો ખદેડી સુંદર શ્યામરે;
ત્હાંહાં માર્યો બગાસુર ઠામ. ચાલો. ૭૬
ત્યાંથી પરાસોલી કુંજમાં જઇયેરે, કોકીલાવન કૃષ્ણકુંડ કહિયેરે;
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠકમાં રહિયે. ચાલો. ૭૭
ત્યાંથી ચાલી કોટવન જઇયેરે, તેની પાસે જાવક વન કહિયેરે;
આગલ જાવક બટ જોઇ લહિયે. ચાલો. ૭૮
કોકિલા કુંડના જલ ઝૂલ્યારે, ત્યાં કમલ કમોદની ફુલ્યારે;
ત્યાં અનેક ભ્રમર રસ ભૂલ્યા. ચાલો. ૭૯
છોટી મોટી ચવન છે સારીરે, આગલ જઇ જુવો ચરણ પહાડીરે;
તેને ગોવર્દ્ધન કર પ્રભુ ધારી. ચાલો. ૮૦
ચરણ કુંડ ચરણ ગંગાજી જુવોરે, ત્યાંહાં પ્રભુ પોતે મહી વલોવ્યારે;
ત્યા માંખણ કાઢીને આરોગ્યા. ચાલો. ૮૧
દધી ગામને દધીકુંડ કહીયેરે, જઇને શીતલકુંડમાં ન્હાઇયેરે;
શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક દરસૈયે. ચાલો. ૮૨

ત્યાંથી કોટવન માંહે આવ્યારે, સૂરજ કુંડ જોઇને મન ભાવ્યારે;
ત્યાં જસોદાજીને રાસ દેખાવ્યા. ચાલો. ૮૩
શેષશાઇમાં ક્ષીર સાગર ભરિયારે, ત્યાંહાં શેષજીની સજ્યા કરિયારે;
લક્ષ્મીનારાયણના રૂપ ધરિયા. ચાલો. ૮૪
પ્રભુજી બલભદ્ર સાથે આવ્યારે, શ્રીજમુનાજીમા ન્હાઇ આવ્યારે;
બત્રીસવાર શ્રીજમુનાજી ન્હાયા. ચાલો. ૮૫
ત્યાંથી લાલબાગમાં સિધાવ્યારે, ત્યાં વ્રજભક્તેં સિંગાર કરાવ્યારે;
લાલ વસ્ત્ર ભુષણ પહેરાવ્યા. ચાલો. ૮૬
ત્યાંથી ચીરઘાટ માંહે આવ્યારે, ત્યાં વ્રજભકતે સેહેરા ધરાવ્યારે;
ખેલન વનમાં ખેલ કરાવ્યા. ચાલો. ૮૭
ખેલ કરીને આર્તિ કરાવ્યારે, ત્યાંથી રામઘાટપર આવ્યારે;
શ્રીબલદેવજીયેં રાસ રચાવ્યા. ચાલો. ૮૮
રાસ મધી હલમૂસલ લાવ્યારે, શ્રીજમુનાજી વાંકાં ચલાવ્યારે;
ત્યાંહાં ઉલટા નીર વહાવ્યા. ચાલો. ૮૯
ભૂષણ વન નિવારણ વન આવ્યારે, ગુંજાવનને અક્ષયવડ જોવારે;
ત્યાંહા ગોપીબટમાં ન્હાવા. ચાલો. ૯૦
તપોવનમાં સ્નેહ બહુ ધરિયારે, આંસુ નેત્રમાં નીરજ ભરિયારે;
તત્કાલ નિવારણ કરિયા. ચાલો. ૯૧
ગોપી ઘાટે સ્નાનજ કરિયારે, ચીર ઘાટે ચીર પ્રભુ હરિયારે;
શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠકપર વારયા. ચાલો. ૯૨
નંદઘાટથી વછવન લીલારે, ત્યાંહાં રાસ રમણ પ્રભુ ખેલ્યારે;
શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક રંગ રેલ્યા. ચાલો. ૯૩
ત્યાંથી શ્રીવૃંદાવન જઇયેરે, ત્યાંહાં કાલી મર્દન કહીયેરે;
કદમ વૃક્ષ કાલીઘાટ લહિયે. ચાલો. ૯૪
સેવાકુંજ સિંગારબટ આવ્યારે, ત્યાં શ્યામવેદ મુરલીમાં પ્રભુ ગાયારે;
વાસ વૃક્ષરૂચી સુખ પાયા. ચાલો. ૯૫
ત્યાંથી કેસીઘાટ પર જઇયેરે, ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુજી બિરાજ્યા તે કહિયેરે;
ત્યાં શ્રીભાગવતના સુખ લઇયે. ચાલો. ૯૬
આગલ ધિર સમિર ઘાટ જવારે, ત્યાંથી બનસીબટમાં આવ્યારે;
જોઈ રાસલીલા મન ભાવ્યા. ચાલો. ૯૭
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક સુખદાઇરે, શ્રીવિઠ્ઠલની બેઠક મન ભાઇરે;
ત્યાં નિત્ય વિહાર સુહાઇ. ચાલો. ૯૮

ત્યાંથી મધુવન જઈને નિરખોરે, ત્યાં રાધા બાગ જોઈ હરખોરે;
વેણુ કૂપ વેણુ નાદેજ પરખો. ચાલો. ૯૯
વેલવનમાં અનેક હેમ વેલીરે, માટ વનમાં માટ દધી રેલીરે;
ત્યાં સિંગાર કરાવ્યા સાહેલી. ચાલો. ૧૦૦
ભાંડીરવનને ભાંડીરબટ જઇયેરે, પ્રલંબ દૈત્યનો વધ ત્યાં કહિયેરે;
ભાંડીર કૂપના જલે ત્યાં ન્હાઈયે. ચાલો. ૧૦૧
ત્યાંથી બિંજોલી ગામને જાણોરે, ત્યાં શ્રીપ્રભુજીની બગિચી વખાણોરે;
વ્રજભક્તના સુખચિત્ત આણો. ચાલો. ૧૦૨
ભદ્રવનમાં બહુ સુખ દીધારે, ગડિઘાટે જલ પ્રભુ પીધારે;
દાવાનલના પાન ત્યાં કીધાં. ચાલો. ૧૦૩
માનસરોવરે માન મનાવ્યારે, ત્યાંહાં કુંજલતાદ્રુમ છાયારે;
ત્યાં શ્રીમહાપ્રભુની બેઠકે આવ્યા. ચાલો. ૧૦૪
ત્યાંથી ગામ પીપરોલી આવ્યારે, ત્યાં શ્રીગુસાંઈજીએ રાસ કરાવ્યારે;
માણેક સીલાયે ભોગ ધરાવ્યા. ચાલો. ૧૦૫
ત્યાંથી લોહવન કૃષ્ણકુંડ આવ્યારે, ત્યાં લોહના દાન કરાવ્યારે;
કૃષ્ણકૂપના જલે નવ્હરાવ્યારે. ચાલો. ૧૦૬
ત્યાંથી ગોપાલપુરમાં જઇયેરે, ત્યાંથી રાવલ ઉપવન કહિયેરે;
શ્રીલાડિલીજીના દર્શન પૈયે. ચાલો. ૧૦૭
નંદીવંદી દેવી છે સારીરે, શ્રીનંદરાયજીની ગોબરવારીરે;
કરે ગોપોની રખવારી. ચાલો. ૧૦૮
ત્યાંથી શ્રીબલદેવજી જઇયેરે, બલિભદ્રકુંડમાં ન્હાઈયેરે,
ત્યાં મનવાંછિત ફલ પઇયે. ચાલો. ૧૦૯
ત્યાંથી હથોરા ગામ સુખદાઇરે, ત્યાં શ્રીનંદરાયજીની હથાઇરે;
વ્રજવાર્તાની ચરચા ચલાઇ. ચાલો. ૧૧૦
ચિન્તાહરણ ઘાટ સુખકારીરે; વ્રજભકતોની ચિન્તા નિવારીરે;
જમુના નીર વહે બહુ ભારી. ચાલો. ૧૧૧
બ્રહ્માંડ ઘાટની માટી પ્રભુ ખાતારે, શ્રીબલદેવજીએ કહી સર્વે વાર્તારે;
તે જાણ્યું શ્રીજસોદાજી માતા. ચાલો. ૧૧૨
મહાવન શ્રીનંદરાયજીનું ગામરે, ત્યાંહે છઠ્ઠી પાલણાનો છે ઠામરે;
નંદકૂપ પુજવાનો છે ધામ. ચાલો. ૧૧૩
ત્યાંહાં જમલા અર્જુનને તાર્યારે, ત્યાં નવલકુવરને ઉદ્ધાર્યારે;
ત્યાં અનેક દૈત્ય પ્રભુએ માર્યા. ચાલો. ૧૧૪

હવે રમણ રેતીમાં જઈયેરે, ત્યાં રમણલીલા સુખ જોઈયેરે;
ત્યાંહાં ગોપકૂપ જલ ન્હાઈયે. ચાલો. ૧૧૫
વલ્લભઘાટ ઉતરેશ્વર ઘાટરે; જોયા વાજના ટીલાનો ઠાઠરે;
વલી કહિયે જસોદા ઘાટ. ચાલો. ૧૧૬
ચાલો નીરખો શ્રીગોકુલ ગામરે, એ છે નિજલીલાનું ધામરે;
કરે સર્વેના પૂરણ કામ. ચાલો. ૧૧૭
વાંસ દરવાજો કરણકૂપ આવ્યારે, ત્યારે પ્રભુજીએ કાન વિંધાવ્યારે;
ચિંતામણી આધો મન ભાવ્યા. ચાલો. ૧૧૮
ત્યાં શ્રીસાંઇજીની બેઠક કહિયેરે, સાતે મંદીરના સુખ લઈયેરે;
શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠકે જઈયે. ચાલો. ૧૧૯
ત્યાં શ્રીનવનિત પ્રભુજી પારણે ઝુલ્યારે, નંદમહોછવ જોઇ મન ફુલ્યારે;
સુરનર મુનિજન કોટિક ભુલ્યા. ચાલો. ૧૨૦
ત્યાં બ્રહ્મ છોકર સુખ છાજેરે, શ્રીમહાપ્રભુજીની બેઠક રાજેરે;
ત્યાં શ્રીમહારાણીજી ગાજે. ચાલો. ૧૨૧
ગોવિંદઘાટ ઠકુરાણી ઘાટ જઈયેરે, ત્યાં શ્રીજમુનાજીમાં ન્હાઈએરે;
ગૌઘાટ અઠુકમાં કહિયે. ચાલો. ૧૨૨
હાથજોડ મથુરામાં કરિયારે, બહુ આનંદ ઉરમાં ભરિયારે;
હવે કારજ સર્વે સરિયા. ચાલો. ૧૨૩
જે કોઇ નિશદીન મનથી ગાયેરે વનજાત્રાનું ફલ તેને થાયેરે;
શ્રીમહાપ્રભુજીને સુહાયે. ચાલો. ૧૨૪
સદા શ્રીગોકુલમાં રહિયેરે, શ્રીમહાપ્રભુજીના ગુણ નિત્ય કહિયેરે;
શ્રીવિઠ્ઠલના ચરણચિત્ત લહિયે. ચાલો. ૧૨૫
શ્રીવલ્લભવિઠ્ઠલ પ્રભુ પુરિ આશરે, રાખ્યા ચરણકમલની પાસરે;
દાસ માગે શ્રીગોકુલવાસ, ચાલો વનજાત્રાના સુખ લઇયેરે.ચાલો. ૧૨૬

ઇતિ શ્રીજીવણલાલજી કૃત વનજાત્રા સંપૂર્ણ.